

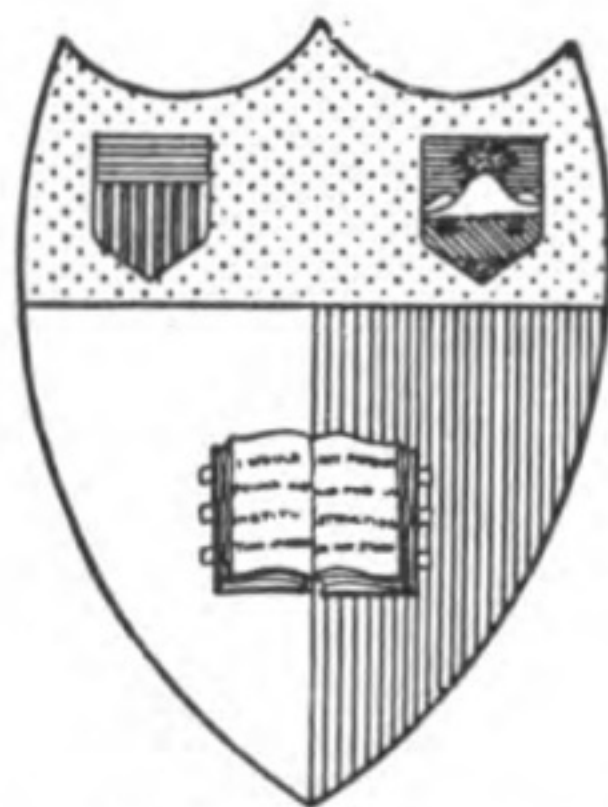
PC

3937

H6

1906

PC
3737
116
1.7.16

Cornell University Library
Ithaca, New York

BOUGHT WITH THE INCOME OF THE
SAGE ENDOWMENT FUND

THE GIFT OF
HENRY W. SAGE

1891

PC 3937.H6 1906

Cornell University Library
PC 3937.H6 1906

Historia de Jacob Xalabin, fill d'l Amor

3 1924 026 666 853

olin

PP 342A

33

3

Historia
d. Jacob
Calabini

12/

Istoria de Jacob Xalabin.

A. 111.

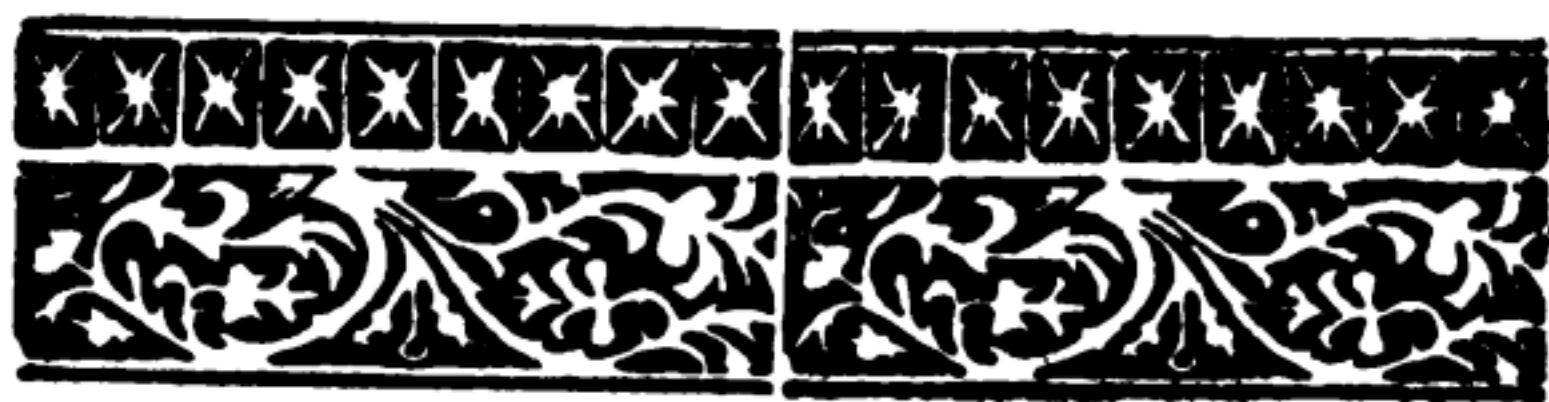
Exemplar n. 113.

A. 1111.

7.10.12
~~PP 3034~~
~~23~~

A519069

Introducció.

Uo manuscrit que conté «La historia de Jacob Xalabín» havia format part de la Biblioteca Colombina, d'aquí fou sotret junt ab molts altres manuscrits y llibres raríssims en lo memorable pillatge de 1884. En 1885 fou adquirit per la Biblioteca Nacional de París (Fonds espagnol nº 475), després d'haver sofert algunes mutilacions comprobables a primera vista. En son estat actual consta de 35 fulls dels 95 que tenia avans de la desaparició de Sevilla. La antiga foliació en xifres romanes no ha sigut borrada del tot pe'l sustractor; encare se'n veuen alguns vestigis als

a .j.

ff. 5, 7, 8 y 15; lo f. 7 actual es l' anticb .lxviij. Han desaparecut donchs 60 fulls, dels quals no'n tenim cap indi- cació. Los 35 fulls que han restat son de paper, fora del 15 qu'es de perga- mi. Contenen dues narracions:

1.ª La istoria de Jacob Xalabin (fo- lis 1 a 20).

2.ª La istoria de la filla de l'empera- dor Contastí (fol. 22//35). Aquesta ha sigut publicada p Hermann Suchier l'any 1901 («Romania», xxx, ps. 519// 538).

«El Almorat senyor de la Turquia» de qui's parla en la narració que pu- bliquem, es lo soldá Murad, que mo- rí vencedor en la batalla de Kossovo (1389). Lo succehí s'ó fill Bayezid, qui comensá son imperi fent escanyar a son germá Yakub. Aquestos dos prin- ceps s'anomenan en lo nostre text Be- seyt Bey y Jacob Xalabin.

La topografia no es gens arbitra- ria ni fantástica; podrian identificar- se tots los noms dels llochs citats en aquesta historia, fins los d'aquells que sols hi figuran accessoriamet. Per exemple, allí abont diu: «Una

bella fontana quis es entre dos castells p nom Carasar y Cotey assats a mige via» (signatura m.ij. de la nostra edició) fàcilment s'hi reconeixen les dues petites poblacions d'Elhun Barahissar y de Butaia, les quals estan en efecte atravesades per lo camí que segueixen Jakub y Ali Bará quant tornan a Busa. Elquest senzill detall sembla probar que l'història fou primitivament explicada per algú que coneixia la Turquia d'Asia; algunes particularitats nos fan creure que l'escriptor català que'ns l'ha tramesa la havia recullida d'un grec; mes això no passa d'esser una hipòtesis.

R. Foulché / Delbosq.

a .ij.

Istoria de Ja
cob Xalabin:
fill del Amarat
Senyor de la
Turquia. 2

كتاب شالين

Fa

¶ Taula dels capítols.

**¶ Comencement de la istoria de Jacob Xalabín
fill del Almorat senyor de la Turquia on se conte
quines aventures li vengueren en la sua vida ne
con ne en qual manera fina los dies per mans de
Beseyt bey son frare bastart / qui axí mateix au/
cis son pare / segons que boyrets: b .j.**

**¶ Com l'Almorat mana Ali Baxa q matas son fill
Jacob Xalabín: d .ij. / v.**

**¶ Com Alibaxa pensa é quina manera mataria
Jacob Xalabín: d .iij.**

**¶ Com Jacob Xalabín e Ali Baxa s' en fugiren
de tota la cort del Almorat: e .ij. / v.**

**¶ Del matrimoni que lo senyor de la Palacia ha/
uia fet ab lo senyor de Satalia / ne com los a/
uench: g .ij.**

**¶ Com lo senyor de Satalia vench per menar sen/
sa muller de la Palacia: g .iij. / v.**

**¶ Com lo senyor d Satalia sen manana la filla
del senyor de la Palacia per muller: h .j. / v.**

**¶ Com la senyora Nerguis intra dins la toza on
era Jacob Xalabín e Ali Baxa: h .iij.**

**¶ Com Jacob Xalabín e la senyora Nerguis se
regonageren es merauellaren com eren romanos
tots sols: i .j. / v.**

**¶ Com la germana del senyor de Satalia isque a
rebre son frare qui venia ab sa muller: i .ij. / v.**

**¶ Com Alibaxa jaque ab la germana del senyor
de Satalia ne com sen ana ab ell: i .ij.**

**¶ Com Ali Baxa e la germana del senyor de Sa/
talia fugiren: l .iij. / v.**

**¶ Com Jacob Xalabín torna en la cort del seu
pare ab Ali Baxa e ab les dues donzelles / ço es
a .iij.**

la filla del senyor de la Palacia e germana del se/
nyor de Satalia: m .lfff. / v.

¶ De la noua qui vench al Almorat com lo cristia
Burguar entraua en la sua terra: n .lfff.

¶ Lõ se feu la bataylla dels Turchs e dels Cris/
tians e com morí l'Almorat: o .lfff.

¶ Com Beseyt Bey lo bastart acaba d matar son
pare e offegua son frare: o .lfff.

Q Aci comenssa la istoria de Ja/
cob Xalabin ffill del Almorat se/
nyor de la Turquia / on se conte
quines auentures li vengueren en
la sua vida ne con ne en qual ma/
nera fina sos dies per mans de
Beseyt Bey sō frare bastart / qui
ari mateix aucis sō pare / segons
que hoyrets.

Deuets saber e cosa noto/
ria que es que en l'any d
nostro Senyor M. ccc.
lxxxviij. en les partides
d'Orient / ço es la on era
la gran Troya ediffica/
da / que are es appellada la Turquia/
la terra q senyorege l'Almorat Turch
e cō lo dit Almorat per nom el bay Almo/
rat stant en gran prosperitat de la sua
senyoria en vna ciutat de la sua terra
molt gran appellada Borsa. E aquest
hauent .ij. fills mascles / la .j. la desma
e l'altre bastart. E com la .j. dels dos
fills ço es lo bastard p nom Beseyt Bey
lo dit Almorat pare seu lo dit Beseyt

b .j.

Bey fahes star continuadament en la frontera del gran Laramany. E lo dit altre fill seu per nom Jacob Xalabín q̄ era la desma/present continuadament s̄rigues ab lo seu pare en la ciutat de Borsa/axí com cell quel amaua molt/ e fer que ho deuia com era son primo// genit: e stant axí com a senyor se pertany delitāt se en anar a cassar axí com cell qui h̄i trobaua gran pler axí com senyor deu fer. E lo dit Amorat si ha// uia muller madrastra daquest Jacob Xalabín/la qual era fembra molt jóua e de linatge de Brechs la qual hauia nom Yssa Xalabina. E com cella qui continuadament staua en grans balls e de solassos axí com dona de gran stament se pertany. E aquesta tots jorns appellaua e feya venir son fillastre Jacob Xalabín/axí com cell qui era ho// me molt belle gracios de edat de .xxij. anys e cell qui en totes bontats era complit. E la dita Yssa Xalabina continuant ab aquest seu fillastre Jacob Xalabín tant e tan fort que no podia estar .j. quart d'ora que aquest no li fos denant q̄ de present ella nol fahes venir. E .j. jorn stant ella en la sua cam//

bra e la dita dona ella no valent negu
en la dita sua cambra sino Jacob Xa//
labín fillastre seu/ella axí com aquella
que amor la destrenyíia / no poch pus
soferir si sabes esser morta / ans axí
com adesperada e auorint lo seu se//
nyor e marít e no anant lí lo cor en ell/
sis leua en peus e ab los brassos este//
sos abraça e besa molt stretament lo
dít seu fillastre dient: **D**amich / jo son
morta / si nom compleys a la mia vo//
luntat. **E** dementre q̄ aquesta axí stre//
nyēt e besant desordonadament lo seu
fillastre Jacob Xalabín e no mollant lo
ne membrant lí de la amor de son ma//
rít / lo qual vltra mesura la amaua / lo
dít seu fillastre no sabe ques dígues ne
ques fahes: p̄ que ab bella care e molt
plasant e molt graciosa ab dolces pa//
raules a ella respos e dix lí: **D**olsa ma//
remía / jo son sclau e seruent vostro per
que jo son prest e apparellat de servir e
complir a tota vostra voluntat en tot ço
e quant a la vostra senyoria plaura : e
no tant solament en aço mas en molt
maior cosa que no es aço / pus que fos
adelít de la vostra persona. **E** ella va//
hent la tant graciosa resposta que lo

b .ff.

dit seu fillastre li havia feta / de pre-
sent totes les seues yunctures e moui-
ments de la sua persona li abandonaren
en abundancia desordonada en com-
pliment de desig. E lo dit Jacob Xa-
labin vahent la mala voluntat desor-
donada de la sua madrastra / de conti-
nent axí com acell qui era molt discret
e sauí / sis desexí della e sis isque de la
sua cambra / e crida .j. seu gran compa-
nyo qui havia nom Ali Baxa / lo qual
ell molt amava axí com se feya a ell l'
altre. E aquest Ali Baxa si era home
jona de edat de .xxiiij. anys e era molt
gracios / e home fort sauí / lo qual era
fill de .j. prohóm qui havia nom Ali
Baxa axí com ell mateix / lo qual era
governador e conseller maior del Al-
morat. E aquest Jacob Xalabin havia
pres en tanta d'amor aquest jove Ali
Baxa que ab dosos nos podían partir
en anar ne en menjar ne en beuent ne
en dormint / ans tots temps continua-
dament estauen en temps en casa del
prohom Ali Baxa pare del dit jove : e
lo dit Jacob Xalabin havent cridat
so companyo Ali Baxa si li dix quel se-
guís e isqueren se del palau e faheren

la via del dit Eli Bara / la hon hauien
acostumat de menjar e de dormir / e de
present si prengueren lurs falcons e
lurs cans e si isqueren de la ciutat de
Borsa e anaren a lur cassa / axí com a//
quells qui eren molt vsats / e stigeren
tant fins al vespre. E apres lendema
gran matí aquest e Jacob Xalabín sis
leuaren e anaren a la dita cassa. E aço
feya Jacob Xalabín pertal ques lu//
nyas de la dita madrastra / la qual veyá
molt folla e desuergonyada. Per que
ell volent guordar la honoz de son pa//
re / segons ques pertanyhia de fill / lu//
nyauas aytant com mes podia que no
li fos denant. E la dita Yssa Xalabina
vahent que lo dit seu fillastre no venia
en lo palau axí com solia / de present si
li trames missatge que vingues / e lo
missatge ja may no li podia atrobar:
aquest Jacob Xalabín / com enuïdes
era leuat si anaua a la dita cassa e venia
gran nit. E la madrastre qui viu aço /
decontinent se penssa que aquest li disf//
fugia e si dix en si mateixa: Ey d'aquest
traydor desloyal que jo tant amaua e
axí fuig de mí e samagua. Per que .j.
poch no cuydaua esclatar lo cor / e pēs//

b .iii.

tant se que negun remey no podia donar a la sua voluntat / si perde lo menjar e lo dormir tant que caygue en gran malaltia d' desplaer e de ira. El' Amorat son marit vahent la dona que ell tant amava cayguda en tant gran malaltia / si nach lo maior dol del mon e si li dix: Ey bella dona muller mia / e que hauets vos ne que es aço? E la dona li respos que verament era morta. E lo dit Amorat no sabent ques fahes de la sua muller que ell tant amava / de presēt feu venir metges de totes parts dient los: Mestres / gordats vos be la mia dona ma muller ja quin mal ha e aportats la a guario: e penssats de demanar del or e del argent que jous ne donare aytant com ne querets / e fer que ho podia. E com los dits metges guordaren la dita dona e la sua orina e palparenla / no hac mal al mon que li coneguessen / hans ne estauen molt mareuellats / e si digueren: Veramēt / senyor / nos no hauem ne conexem qui mal ha aquesta dona. L' Amorat qui hoy dir tals paraules als metges / p. j. poch no isque de son seny. E si dix: Ho mestres / vosaltres qui sots tant sients

e tant solempnes / com se pot fer que
vosaltres no podets conèixer lo mal de
aquesta dona? Ells tots li responge//
ren que ells verament no li conèxien
nagun mal. Per q̃ l'Amorat / axí com
aquell qui era molt torbat d la sua mu//
ller / si trames sos missatges en Con//
tastinoble / ço es a l'emperador / e al//
tre al batla dels Venecians : dient e
fahent assaber al emperador que ell lo
pregava que decontinent vís los mis//
satges fahes fer crida per tota la sua
terra que tots quants metges hi ha//
gues deguessen anar a la ciutat d'Bo//
ssa / ell prometent en aq̃lls grans dons
e grans havers si donar podien gua//
río a la sua muller : no res menys pre//
quant lo batle dels Venecians que de
present degues tremetre missatge en
Venecia per aquella mateixa rao que
si negun bon metge hi havia que de//
gues venir a ell. E d present q̃ los mis//
satges foren en Contastinoble l'am//
perador feu fer la dita crida : que tots
quants homes hi hagues qui sabessen
d'art de medecina que deguessen anar
sots pena de cors e de haver en la ciu//
tat d'Boissa. E axí mateix lo batle dels

b .iiij.

**Uanecians trames ē Uanecia .j. grip
armat / e faheren semblant crida de
part del comu d'Uanecia preguant los
metges que per honor del Almorat de/
guessen anar a Borssa : e que si podien
retre guario a la muller del Almorat
q̄ naurien grans remuneracions vl/
tre lur salari. E com en totes aquestes
parts fo feta la dita crida / molts met/
ges e solemnes vingeren en la ciutat
de Borssa e vahent la dona fort passio/
nada jaent en son lit / guardant e pal/
pant aquella e la sua aygua / negun d'a/
quests no conexia ne sabia ja quin mal
hauia. El Almorat vahent aço mogut
de gran bascha e angora d son cor en/
uers la sua muller ja quen era. E los
metges digeren : Senyor / no ha re/
mey al mon que li puguam donar. E la
dona axí com aquella qui no desijana
fino la mort / per ço com no podia com/
plir a la sua voluntat / no menjaua ni
beuia / ans tots jorns se aprohísmava
a la mort. E sdeuenchsa que entre los
altres metges si y vench .j. metge Ju/
heu nadiu de Contastinoble qui hauia
nom ē greguesch Quir Mosse : aquest
Quir Mosse era fort home subtil e a**

gut e entes en tots sos fets. **E** com sia
cosa notoria que tota complida penſſa
de traſció e de falſſia e de barataria
ſia en **Juheus**: e aqueſt ſi era .j. d'a/
quells en qui gran barataria abunda/
ua. **E** com aqueſt fos deuant aqueſta
dona **Iſſa Xalabina** mirantla e guar/
dant la ſua orina .j. .ij. e .iiij. vegades
no podia conexer lo mal de la dita do/
na. **E** ſis penſſa e dix en ſi mateix que
no ha perſſona en lo mon qui mils ſa/
pia lo ſeu mal com fa ella mateixa. **E**
ſis penſſa de pendra la en paraules. **E**
ſi la enterroga dient li tot en rient:
Senyora / yo conech quin mal hauets
e jous ne guoze ſi guayre mo grahits.
E la folla de ſſembra / axí com aquella
qui ha lo cor mogut / no metent ſabor
en sos mouiments / de preſent hoynt
dir les paraules al dit metge **Juheu /**
ſis diſſa e ſient en ſon lit on jahia ſi
reguarda lo **Juheu e ſi li dix: **O met****
ge / ja tagues jo donat tot ço que tu ſa
beſſes demanar e quem ajudalles en
les grans angores mies. **E lo dit **Ju****
heu vahent la dita dona e havent co
nexença del ſeu mouiment ſi li dix:
Senyora / haiats bon cor que de cert jo

c.j.

sere aquell qui vs guarire e vs aiu/
dare en vostres necessitats. E la dona
hoynnt dir aquelles paraules al metge
Jubeu / pensant se ella que ell ho sa/
bes / pres a gitar hun gran sospir. E si
li dix: Mestre / sapiats que si yo no he
mon cor complit de mon fillastre Ja/
cob Xalabin / jo sens naguna falla son
morta. E lo Jubeu qui hoy dir sem/
blants paraules a la dona / de present
li dix: Senyora / de cert estats ab bon
cor car yo sere aquell qui e breu temps
haure donat acabament a vostro de/
fig. E la folla de dona de present que
hoy perlar lo dit metge / tantost vo/
luntat la adolci e comensa de pendra
tant fort speransa en si mateixa q man/
tinent mana donar dl aur e del argent
al dit Jubeu assats: en tant q en la dita
cort Quir Mofse anava e Quir Mofse
venia deuant tots los altres metges.
Per que l'Amorat de continent dona
a tots los altres metges comjat / va/
hent q la sua dona .j. poch havia pres
de mellozament deners que solia. E si
dix al dit metge Jubeu ja com li ana/
va. E lo dit Quir Mofse li dix: Senyor/
stats ab bon cor com ab Deu jo la guo/

re. **E** l'Amorat / axí com aquell qui
molt la amava / fo molt alegra de les
paraules que lo Juhèu li havia dites.
E de present si feu manament a son
tresorer e a tots sos homes e oficials
que tot ço que mestre Quir Wosse vol-
gues li fos de present donat. **E** la uors
va herets lo Juhèu gran senyor e tenir
gran stat / per ço com havia tot ço que
queria. **E** que feu aquest traydor / axí
com cell qui tot tractament de falsia
era en aquell incorporada? Si s'es-
magna que prengues gran amistat ab
Jacob Xalabín / en guisa que com fos
en gran amistat ab ell que ell tractas e
fahes en guisa que ell fahes ço que la
madrastra volia. **E** a poch a poch / vuy
donava .j. bell cavall a Jacob Xala-
bín e dema vna joya e ades vna cosa/
ades vna altre / si que ell entra en tan
gran amistat ab aquest Jacob Xalabín
que tots jorns staven ensempe / tant
que quant vench que lo Juhèu viu que
foren bē domestichs / lo Juhèu si li dix
.j. jorn : O senyor / de vna questio vos
vull demanar. **E** quina? mestre / dix
Jacob Xalabín. Jo / senyor / dix Quir
Wosse / vos ho dire: .j. homes qui per
c.ñ.

pochà cosa pot donar gran restaura-
ment de vida e no ho fa: ans lo jaqueix
morir no volēt ajudar a aquell: aquest
aytal pecca o no? Respos lo fill del
Almorat: Remieste que pech: och en-
care que deuria morir si ell pot altre
restaurar de mort/ sens fer dan ne co-
sa no leguda así mateix. Per ma fe/
senyor/ dix lo Jubeu: vos hauets dita
gran veritat: e sapiats que vos sots a-
quell qui la pus noble e la pus excel-
lent criatura del mon lexats morir e
languir. Com jo? dix lo fill del Almo-
rat/ e nagu mor per culpa mia? Och
cert/ senyor/ dix lo Jubeu: la senyora
Jssa Xalabina mor que res al mon no
la pot esloicer sino solament vos / se-
nyor: de que fets gran peccat com no
li ajudats: com no ha hom al mon qui
ho sabes sino ella e vos. Decontinent
que Jacob Xalabín hoy aquestes pa-
raules/ de present li ana lo cor en sa
madrastra/ e respos e dix: E com? ca/
fill de ca: veten e perteix te de mi e ja-
may no sies en loch on jot vege: com
sapies que si tu mes jamay deuant/ jot
fare menjar a cans: com? ca / fill de
ca/ e tum gofes dir aytais peraules de

la mia madrastra? e qual pare seria al
mon qui confias del fill e qual fill seria
al mon qui fos tan desleal ni tant mal/
uat qui fes semblant cosa ne les me//
ses dins son cor nes penſas? de quis
poran confiar les gents del mon e ma//
iorment los pares que no puguen con//
fiar dels fills? o traydor maluat/plen
de tota malicia/parteix te denant mie
nom fies deuât. E lo dit Joheu hoyn
les paraules que aquest li hac dites/
ple de confusio sis parti devant ell e
de present sen ana al palau hon la dona
jardia/e si sen entra en la cambra/axi
com cell qui tot hom li feya gran ho//
nor. E com fou dins la cambra/la dona
quil viu venir si fou molt alegre e nach
molt gran plaer/axi com aquella qui
stava en sperança de la sua folla volun//
tat:e de present la dona dressant en son
lit li dix: Donchs/mestre/haura aca//
bament mon desig? E lo dit Joheu/
ple de mal aye e de mal talent/li res//
pos: Senyora/no ha remey al mon
que vos pugats haver: neus cal ale//
grar de Jacob Xalabin. Com? mes//
tre/dix la dona/e quina sera la conso//
lacio ne la sperança que vos me darets

c. 111.

ne jo sper de vos / si axí es del fet ne al/
tre remey al mō donar si pot? E la des/
estruga de dona / axí com aquella qui
era enclínada a la sua mala voluntat/
vañent que de aquell no podia haver
remey / si cuyda exir de seny e si jaque
anar lo seu cap sobre aquells delita/
bles coríns q̄ tenia en son lit / axí com
a senyora semblant se pertanyhí e co/
mença a dir : Are es fet de uuy mes de
mí e no ha res al mon quim pusch a es/
toicer de mort : ay / mestre / e com lo pri/
mer jorn que jot coneguí nom diguíst
aquestes paraules? car siu haguestes
dít / are no fora jo en aquesta dolor : O
mort / e com no vinguíst lo primer jorn?
o mort / prechte que nom faces penar :
vine car .j. dia m'es .j. any. E fahent
la molt noble dona aquest dol / si entra
per la cambra l'Amorat marit e senyor
seu / axí com aquell qui era molt angos/
tat de la sua muller que tant amava. E
com viu ella jaura axí e fer mal capte/
niment / .j. poch no cuyda exir de son
seny. E si dix a mestre Quir Mossé : E
on es la vostra sciencia / e on es la vos/
tra medecina / e que es aço que guar/
río nos pusch a trobar en aquesta mia

dona? **E** aço deya ell per la gran amor
que li aportava / no pensant ne albi-
ranten la volentatfolla que ella havia
tan desordonada: mas axí com cell qui
coralment la amava / axí com se per-
tany de marit a muller / havia gran
compassio del seu mal. **E** com lo mal-
uat d'Juheu / vahent axí l'Amorat des-
tribanat e cuytat de la sua muller / va-
hent la axí a probísmada a la sua mort /
velats cruel e maluada pensa ques
pensa lo maluat traydor de Juheu. Ell
s'esmagina e dix en si mateix: Jo son
en desgrat de Jacob Xalabín / que per
paoz dell jo no hic gosare aturar: e jo
are son gran senyor e tot ço que vull:
cove que prengua qualque concell e
manera ab que puschá star e perseue-
rar en la prosperitat / axí mateix que
cerch que la dona hage gozio: e sis ses-
magina que concellas a la dona que
sabes matar Jacob Xalabín / en guisa
bíen manera que pusque lo fill del A-
morat fos mort / que ell no hauria paioz
de nengu. **E** pusque la dona sabes que
ell fos mort / si li exiria la amor del cor.
E axí com hac pensat en si mateix a-
questa mala pensa si se acostá a la do-

c .111j.

na e si li dix: Senyora/veus ho del fet
es aquest: vos sots morta e si vos vo//
lets vos podets restaurar. E com/dix
la dona/me pots tu dir axo que no ha
res e lo mon quim pugua restaurar de
mort? Dix lo Jubeu: Si vos vos vo//
lets/si farets/e jo dir vos ho he: no ha
res al mon qui tant bastant sia de trau//
re la amor del vostro cor: com es la mort:
car sapiats de cert que si Jacob Xala//
bin mor/vos de present haurets gua//
rio: e axi veiat si val molt mes que ell
muyra que si vos moriets/qui sots tan
notable dona e cella en qui tota aquest//
ta prouincia penja e cella q lo senyor
Amorat ama mes q si mateix: e donch/
senyora/dats vos confort e pessats vos
en aquesta cosa. Don com la dona hoys
aytals paraules molt altament pronun//
ciades e dites per lo dit Quir Mofse/
ella axi com cella qui hauia lo cor molt
freuol donant fe a les paraules que lo
Jubeu li hac dites/si respos e dix que
bo seria que son fillastre moris/pero
dix la dona: En quina guisa se poa
fer? Lo dit Jubeu li respos e dix: Se//
nyora/lexats fer a mi. E d mantinent
lo Jubeu sino ana al Amorat/que no

era molt lony de la cambra e si li dix fa-
hent molt trista cara: Senyor/ jo vech
apendre com jat de vos e men vull a-
nar. En com l'Amorat hoys aytals pa-
raules del mestre Juheu / en qui ell
tant confiava de donar guario a la sua
dona / si dix de present: E com / mestre/
e que es aço? e es aquest lo confort que
vos ma daretis de la mia dona ma mu-
ller? Senyor / dix lo Juheu / no ha res
en lo mon qui puschia escapar la se-
nyora de mort. O mestre / dix l'Amo-
rat / e tan fort manera es aquesta? Ere
conech jo q nostro Senyor me vol mal
em vol punir / car verament los meus
dies son breus si aquesta que jo tant am-
mor: o mestre / prech que tum digues
quin mal tant defaventurat es aquest
que no puschia haver remey? Senyor/
dix lo Juheu / aquest mal que aquesta
dona ha es fort estrany mal engenrat
dins lo cors / lo qual mal / senyor / ha
nom xamxa / lo qual / senyor / vos li ha-
uets engenrat. Com jo? dix l'Amorat/
nos pot ser. Senyor / dix lo Juheu / ver-
dich e si axi no es vull quem tolguats
la lengua : car la dona aiustantse ab
vos e vos ab ella / de sobres de amor

d .j.

que ella ha hauda a vos ha concebuda
dins son cors e ha engenrat lo mal que
ha. **E** l'Amorat/arí com aquell que a//
maua sa muller / hoynt les peraules
que aquest li deya si cuyda exir de seny.
E si dix donchs: **Mestre** / nos pot do//
nar negun remey en aquest mal? **No**
senyor / dix lo **Juheu** / sino solament .j.
E dix tantost l'Amorat: **Drech** te que
mo dígues. **Senyor** / dix lo **Juheu** / jo
beus ho diria : mas he gran paor de
la vostra senyoria. **E** com? dix l'Amo//
rat : mestre / díguats so queus vullats.
Senyor / merce vos deman / dix lo **Ju**//
heu / de aço que jous dire : verament /
senyor / no ha res al mon qui pusch
restaurar aquesta dona sino .j. cosa : ço
es lo fetge vostro o de vostro fill / que lo
vostro e lo seu es tot hu / e per ço com
jo he conegut aquest mal / ja que be ha
peffa que ho sabia / mas yo hi cuydaua
donar remey ab algunes medecines :
e per ço nou hauiá volgut dir : de que /
senyor / per ço jo vinch pendre comjat
de vos e vs dich lo fet de la veritat : e si
arí / senyor / no es com jous dich / vull
quem tolgats lo cap : perque / senyor /
la vostra merce. **E** l'Amorat / hoynt arí

perlar lo Jubeu / si sen entra dins en
la cambra e allí si comença de fer lo
maior dol del mon imaginantse en les
paraules que lo traydor de Jubeu li
havia dites. E esmaginant en la sua
muller que ell tant amava e pensant
se en lo seu fill tant gracios primoge//
nit seu que ell molt amava / ell si deli//
bera en si mateix per ço com no ha tant
alta cosa al mon com es l'amor de dos
quís amen. E com sia certa cosa que
diu en .j.loch del Euangelí que sant
Matheu feu / que pare e mare e fill ja//
quitas per ta companyia / e aquest
senyor de Amorat fo .j. de aquells que
abans delibera es mete en son cor que
fahes matar son fill Jacob Xalabín /
que no si la sua muller murís / per dar
restauració a la sua muller. Per que
ell de present estant en la sua cambra
crida .j. missatge e si li dix: Sus are
fem venir Ali Baxa lo nostre gover//
nador. E de present lo missatge o ana
dir a Ali Baxa que lo senyor lo dema//
nava. E de present Ali Baxa vench
devant lo Amorat. E com li fou de//
nant / que negu no hac en la cambra /
si li dix: Prech te que de present faces

d .ij.

so que jot manare. **E** Ali Bara qui hoy
 axí perlar l'Amorat quel pregaua si fi//
 cha los genolls en terra / e si li dix: **S**
 senyor / e com se aue aço que vos pre//
 gats a mi? e no sabets jo tots temps si
 son stat obedient al vostro manament?
 donchs/senyor/com si aue are que vos
 pregats a mi? penssats de manar / se//
 nyor / tot so que a vos placia / car jo
 sclau e seruent son vostro. **P**ero no sa//
 bia ell nes penssava qual manament li
 deuia fer / segons que veurets.

Com l'Amorat mana Ali Bara
 q̄ matas son fill Jacob Xalabin.

L'Amorat qui en aquell
 punt se podia reputar
 fora de son enteniment/
 ab la cara falsant de//
 uant Ali Bara / si li
 dix: **V**eten e de present
 mata mon fill Jacob Xalabin e apres
 obril e aportam lo fetge seu : e tost e
 nom i contrasts sit plau : e feu de pre//
 sent. **P**erque / are podem dir : homa
 sens negun enteniment e sens negu//

na discreció / ab quals entraments se podia esmaginar aytals coses ne ab quals labis podia pronunciar aytals peraules? e quals fills seran qui puguén confiar de home del mon si delur pare no confien? que aquest pare qui haue aquest fill tant gracios lo qual era lo seu primogenit consentis que morís? o tan cruel cosa era aquesta que tant solament per donar guario a .j. dona ell consentis a tan cruel cosa que fahes matar a son fill: pero perço con amor segons dit es lo destrenyha / el força q̃ ell mana aço en aquest seu governador **Elí Baxa**. E ell hoínt tant cruel peraula com aquesta era que lo seu senyor li haueia manada / per poch nos cuyda esmortir deuant son senyor: pero ell qui viu que axí lo soptaua l'**Amorat** / leuas deuant ell e exís de la cambra pensant se quel **Amorat** fos exít de son senyor. Sí caualca e anassen a casa sua e messe en la sua cambra e tanchas dintre e aquí ell molt tenrament ploia tot aquell jorn e de tot aquell jorn ell no volch menjar ne beura esmaginantse en la paraula del **Elmorat** / dient en si mateix: No pot

d .11j.

esser que mon senyor no sia fora de son
senny / com aquest tan dolç donzell e
tan amat de totes gents e cell en qui
tantes bontats son complides e cell
en qui es tot acabament de gentileza
man alciure: que pot esser aço ne que
vol dir? E en apres com entre si ma//
teix fere era propensat gitaua lo seu
cap en terra e ab habundancia d' mol//
tes lagrames que dels huls li exien.
E en aquesta forma passa tot aquell
jorn e la nit que vench. ¶ Planyhia axi
mateix d'altre part lo seu fill qui era
tan gran amic e companyo seu e en
tan grā gracia del dit Jacob Xalabin.
E al matí axi tost com fou jorn / l' Amo//
rat / axi com aquell qui era molt cuy//
tat de la abominable voluntat trames
missatge a Ali Baxa que de present li
fos denant: e lo missatge vench de//
nant a Ali Baxa lo qual atroba molt
plores. E si li dix: Mon senyor me tre//
met a vos que tantost de present vin//
gats a ell. E Ali Baxa / axi com aquell
qui no volia tardar al manament de
son senyor e pensantse que les perau//
les del dia passat no fossen fermetives/
si ana de present deuers l' Amorat: e

l'Amorat de present quel viu si li dix: **E**
donchs / Ali / has donat compliment
en aço que yo t'auia manat? **E** de pre//
sent Ali Bara torna tan mort com vna
cenrra. **E** si li dix: Senyor / no. **E** l'A//
morat li torna de presenta dir: Sus are
feu sit plau / e no mi toms paraula. **E**
Ali Bara / qui viu axí tant enfortida//
ment manare fer tan cruel cosa / si s'en
torna a la sua casa ploiant molt tenra//
ment. **E** com molt se fou combatut / es//
mágina que vna vegada li valia mes
que faes lo manament de son Senyor
que si venia en son desgrat / e sis pens//
sa en qual manera lo alciuria.

Com Alibara penssa ē quina ma//
nera mataria Jacob Xalabin.

Deuets saber q̄ aquest Ja//
cob Xalabin si era joua
tan gracios e tant ple de
totes beutats e perfec//
cions que era vna gran
marauella. **E** aquest si
era de edat de qualsque .xxvj. anys e lo
seu viure si era en cassar e en caualcar

d .liij.

e en dançar e en saltar e en fer moltes
gentileses segons se pertany a fill de
gran senyor. E per ço com es vfança
que .j. hom met sa amor en .j. altre es/
pecialment hom joue / perque aquest
Jacob Xalabin si havia sa amor mesa
en Ali Baxa fill del dit governador: lo
qual Ali Baxa era home joue de edat
de .xxv. anys / no molt alt de persona e
era hom molt saue molt discret en sos
fets : e amaven se axi ab dosos de coral
amor: e no era pas marauella car tots
temps se eren nodrits en temps de po/
quesa ença : en tant que la .j. no men/
java sens l'altre axi com cells qui eren
jouens e trempats. E aquell jorn ha/
gueren saltat e fets de lurs trempa/
ments e solaços / e aço fo apres que
hagueren menjat. E si sen entraren
en la lur cambre axi com cascun jorn
acostumaven en la cessa e en aquell de/
litable lit ells se reposaren e despulla/
des totes lurs vestadures exceptades
les lurs camises e posaren se damunt
lo lit per reposar e per dormir. E lo pa/
re de Ali Baxa / axi com aquell qui fla/
ua sperant e propensant en qual ma/
nera mataria lo fill del Amorat e sa/

bía be que cascun jorn en la festa que a//
quests dos dormien ensemps. **E** **Ali**
Bara sperant la ora que pensava que
aquests dormirien / si hac ja haut .j.
coltells be esmolat e be afinat de tall
molt prim e ab los brassos be aremen//
gats e ab lo coltell en la ma ell entra
dins la porta de la cambra / la qual a//
troba vberta axí com cella qui de jorn
no era acostumada de tancar. **E** en//
trant per la cambra tot esmortit / lo seu
fill **Ali Bara** stava la uoz desobinens
que no dormia e **Jacob Xalabín** dor//
mia. **E** quant **Ali Bara** viu axí entrar
son pare arremangat e mudat de co//
lor e ab lo coltell en la ma / de conti//
nent si turtí del lit e si dix al seu pare:
Que es aço que volets fer? **E Ali Ba//**
ra dix: **No** digues res / fill: que sapies
que de manament he de mon senyor
que sus are que deguoll **Jacob Xala//**
bín e que de continent li aport lo seu
fetge. **O** tant amargosa e tant cruel e
tant habominable per aula fou aque//
ta que aquest tan fel e tant car compa//
nyo hoy de son senyor e companyo:
per que de continent dix al pare: **Car**
pare / no sia per res. **E** com / dix lo pa//

e .j.

re / e com ho fare donchs? Jous ho
dire/dix lo fill: lo senyor vos mana que
li aportets lo fetge? Doc/dix lo pare.
Per ço/pare/anats deual en lo ver/
ger e prenets vna seruia e matatla e
trets li lo fetge e digats que de Jacob
Xalabín es: que no ha al mon hom qui
conegua res: e jo despertare a Jacob
Xalabín e caualcarem e írem nosen
per lo mon que ja may serem coneguts
ne serem en aquesta terra ne hom no
sabia res de nosaltres fins tant que
Deus vulla que sia altre cosa d'aquest
fet. E lo prohom Ali Baxa hoínt lo
consell que li donava son fill/dix que
molt era bo. E si deualia al verger seu
e pres vna grossa seruia e trach li lo
fetge e calt calt lo aporta al palau al
Amorat que l'estava sperant. E de pre/
sent feu sa reuerencia al Amorat e dix
li: Senyor/la vostra merce: aueus ací
lo fetge de Jacob Xalabín vostro fill.
El'Amorat qui viu lo fetge/d les sues
mans propries lo pres e sil mes en la
cambra on sa muller jahia: on lo met/
ge Jubeu estava cōtinuadament spe/
rant: e quant l'Amorat fou dins/si dix:
Mestre/aueus ací lo fetge que vos de/

manas. E lo Jubeu que viu lo fetge/
si li dix: Senyor/e es aquest lo fetge
de Jacob Xalabin? Och/dix l'Amo//
rat. Buardats hi / senyor / que sia a//
quest del vostre fill propi / sino seria
gran perill. E l'Amorat si li respos:
Veritat/mestre/enom crets vos a mi?
Lavors lo Jubeu ple de tota malícia
demostrant e donant antendre que ab
lo fetge fahent medecina lo donas a
menjar a la dona / si sen intra e la cam//
bra on la dona jahia e apres que fou
dins sin feu arir tot hom que noy lexa
romandra nengu. E apres si sacosta a
la dona qui jahia en lo lit. E si li dix:
Senyora / sapiats si deuets star ab bon
cor de cert: que aueus aci lo fetge de
Jacob / lo qual ha fet matar vostre se//
nyor l'Amorat. E la dona / axi com a//
quella menys de tota discrecio / do//
nant se a les peraules que lo Jubeu li
hac dites e vahent lo fetge / de present
seymagina que daquell tan gran desig
que ella havia tant mes dins son cor
no podia hauer acabanlla e esmagi//
nantse en la mort qui es tan principal
cosa a deslunyr e partir dues amors / si
s'esmagina que de aquell deslunymens

e .ij.

no li calia hauer speransa / e respos al
dit Jubeu: Mestre / pusque fet ses / fet
se sia. E de present pres confort en si
mateixa. E lo Jubeu pensant la molt /
feu li fer de diuerses viandes segons
que ell sabia diuisar: perço que la do//
na hagues appetit de menjar e que tor//
nas. E de present la dona hac gozio:
de la qual guorio lo Amorat / axí com
aquell qui molt la amaua / hac gran
goig e gran consolacio e feu gran mes//
tre lo dit Jubeu Mestre.

Com Jacob Xalabin e Ali Bara
s'en fugiren de tota la cort del A/
morat.

per ço com los homes
qui son en aquest mon po//
sats en algunes persecu//
cions o per tractaments
q̄ contre aquells son fets
ne han nos deuen deses//
perar de la gracia de Deu e de la gran
misericordia sua / car Elle no altre es
bastant de dar copia de be als seus /
e per ço com aquest Jacob Xalabin /

segons que demunt hauets hoyt / lo
maluat Jubeu hauiá tractat que mo//
ris / e no volent nostre Senyor que a//
quest morís / ans matent al cor en a//
quest jóua Eli Baxa al seu pare que
matas vna seruía / aquella hora per a//
quella / Eli Baxa desperta son senyor
e companyo Jacob Xalabín dient lí:
Senyor / sus are de presēt calualquem
e partiam de aquesta terra : car sapiats
que vostra madraſtre cerca perqueus
puscha fer matar : e mon pare ha ja be
dos jórs que ha manament del senyor
Amorat pare vostro queus matas. En
com Jacob Xalabín hoynt dir aquestes
paraules a son companyo / ſi dix:
Donchs pus que aries / fugiam a fu//
ror. O discreció dom e paciència d'a//
quest quí era primogenit de tot lo Reg//
na tant gracios e tant amors de totes
gents : e ſabent que per no complir a
la mala voluntat de la madraſtre ſua /
ella tractaua que morís : hí ell no vo//
lent diuulgar ſemblant coſa / ans tí//
nent ho ſecret / ſi delibera de jaquir
tot lo Regne e de anar ſen per lo mon
ribalt e ſoferint de ſayre o en qualche
part on auentura lo amenas : o homa

e .iiij.

ple de tota perfeta caritat / com vol/
guíſt e deliberíſt de jaquir ton Regna e
tan gran ſenyoría e ſoſmetíſt no tan
ſolament a hom per ton de ſan amich
quí tractava de ociureſt: lo ver Deus
quí ſab et viu de totes aqueſtes coſes
ten reta lo guardo e ſervara. E ha/
uent deliberat Jacob Xalabin ab ſon
companyo Ali Baxa que partíntſe de
la ciutat de Borça / ſi prengueren dos
bons pelafrens / axí com aquells que
hauien aſſats de bons / e ſi prengue/
ren delurs joyes e dellurs tefaurſ / axí
com cellſ qui aſſats nauien / e axí ca/
ualcaren es híſqueren de la ciutat de
Borça tots deſſreſſats per tal que null
hom nols conegues. E com haguer/
en caualcats .j. tros fora los murs de
la ciutat ſi acordaren que faeſſen la via
de Palacia e per conſeguent de Se/
talía e que ſen anaeſſen en la Sozia en
la terra del Solda en guíſa que james
no foſſen coneguts. E no hagueren
caualcats pus de .vj. jornades que fo/
ren en la terra de .j. ſenyor Lurch que
ſe pellaua Serca / en .j. caſtell qui ha
nom Policaſſio / hon hagueren dor/
mit la nit. E lo mati no hagueren ca/

ualcat leíme de .xv. milles que ells
encontraren en .j. bosch qui era molt
spes / quels isqueren homes ladres
e de mala vida quils piengueren e los
robaren fins a lurs camises e hague//
ren prou afer q̃ compassen la lur per//
sona de mort. E com Jacob Xalabín e
son companyo se viren axí despullats
de lurs coses / pensar vos podets qui//
na dolor podia esser aquesta : que ells
qui eren homes delicats e viscuts
en grans ayres / trobant se descalfos e
despullats / los couench de anar a peu
e los lurs peus eren tant delicats que
jámay no eren vsats sino de estar sobre
estrepes daurats e no anar per terra si//
no per gran delit: are los coue de anar
sobre pedres tayllats e agudes. O qui//
na compassio daquest qui era senyor es
volch sotsmetre a sofferir aquest def//
ayre. E valent se axí desbaratats / aco//
notaren se e sopiengueren en pacien//
cia al mls que pogueren e sis mese//
ren en lur camí e pensaren de anar. E
per lurs jornades anant demanant/
com eren en loch de població / per a//
mor de Deu / e si trobaren assats que
menjar e tant anaren que foren en vna

e .lxxxj.

ciutat qui ha nom la **Palacia** : on com
aquests dos fossen en la **Palacia** si sen
anaren a casa de vna profembra aïats
vella a la qual pregaren quels acullís
per amor de **Deu**. **En** com la dona va//
hes aquests dos jousens qui parien
hommes de camí e nuus e despullats/
dix los que molt volentera e que pens//
fassen de entrar : e de present que fo//
ren dins la casa / la dona pensa de fer
bon focç : que bens pensaue que mes
fret haüian que calor / axí com cell
qui no tenien sino les camises : e ha//
uent fet lo focç la dona / aquests si po//
saren de prop e la dona fíls dona pa e
rayms e lete de aço que haüia : aquests
menjaren e la nit qui vench dormiren
e apres lendema axí com fou jorn **Ali**
Bara si dix a son companyo **Jacob** **Xa**//
labin : **Companyo**. **E** per ço lo appella
companyo / que no hagues a dir se//
nyor / per ço que null hom no sen ado//
nas. **E** si li dix : **Jo** ire per la ciutat
acaptant ja si trobare res en guisa que
haram que menjar. **E** dix **Jacob** **Xa**//
labin : **Sperat** / que jo vull anar ab tu.
Certes / dix **Ali Bara** / no farets pas :
stats vos ací. **Certes** / dix **Jacob** / si fa//

re. **O** bontat de hom que no volia ha//
uer auentatge/ans volia effer agual
ab lo companyo en la miseria/anar de//
manar per amor de **D**eu : en tant que
aquest **E**li **B**axa ana per la ciutat no
volent que **J**acob **X**alabín hi anas. **E**
Deu que no fa sino tot be/de present
troba molts diners que li donaren per
amor de **D**eu e apres anasen a la plas//
sa e compra pa e let e fruyta e fon a la
casa e dix : **C**ompanyo / auet aquests
diners que man donats per amor de
Deu e vet que he comprat/e si comen//
saren de menjar. **E** apres lendema e
l'altre jorn apres aquest **E**li **B**axa ana
tant per la ciutat fins que atroba tot lo
mon de diners : de aquella moneda si
que ells se compraren sengles vesta//
dures de cothonina / ja que ells no e//
ren vesats sino de draps daur e de ser//
da: pero lauores hagueren goig quen
haguessen de cothonina. **E** com **J**a//
cob **X**alabín fill del **E**morat hac la
vestadura e **E**li **B**axa per semblant/
sis meteren de anar per la ciutat. **E**
axí com cells quin venien de loch sin
feyen atret en lurs comportaments/
si que ells sen anauen es deportauen

f. j.

al palau del senyor : e los seus cauallers qui feyen de llurs cauallaries e de lurs trempaments / e aquells / axí com aquells qui neren nats / nos pogueren star de no pendre si aquest Jacob Xalabín e son companyo axí mateix : mes si e special Jacob era tant valent hom de sa persona e tan trempat que noy ach caualler negu ne altre que li pogues metre lo peu deuant / volgues de torneig o de força de trempament o de ques volgues. Aquests faheren tantes de cauallaries de lurs persones que tots cells de la cort ne figheren marauellats / tant que vench a hoyda del senyor : daquell loch dient li : Senyor / sapiats q ací ha .ij. jouens strangers qui fan deles pus stranyes merauelles del mon / ço es totes cauallaries e en special la .j. dells. E lo dit senyor de la Palacia que hoy aço / volch los veura : per que li foren amenats deuant e si los demana e los interroga ja don eren ní de qual terra : e Jacob Xalabín respos axí com aquell qui era molt sauí e discret e dix : Senyor / nosaltres som hommes qui vem per lo mon fercant la nostra ventura.

E lo dít senyor qui hoy axí aquest par-
lar ab aquelles peraules tan discretes
e tant plenes de discreció e de perfec-
ció/sí dixen sí mateix: No ha gentileza
en lo mon que en aquest no sia. E de
present lí feu gran honor e síls pregua
que deguessen aturar en la sua cort e
que ell los donaria tot so que haguessen
mester e de aço los pregua. E Ja-
cob Xalabín respos : Senyor/ la vos-
tra merce : nosaltros noy som per a-
turar : homes som viandans : per
que per res no hic aturariem. Lo se-
nyor de la Palacia que hoy que ells
sen volien anar sí esmagina que per ço
com ell esperava son genre qui tots
jorns deuria venir per pendre sa filla
per muller/ e se esperava de fer lí bella
festa/ e que sí aquestes dos ell podia
hauer ab sí qui lí adobarien la festa e
que tota la sua cort ne seria privada:
per que síls dix: O bells amichs/ jous
prech eus deman en gracia special q
vosaltres vullats aturar aci ab mí fins
a tant que mon genre hic sia aquí : jo
apparell bella festa per ço com sen deu
amenar la mia filla esposa sua : e jo
hauent vosaltres aci en la mia cort

f. .ij.

seram molt gran honor e plaer : per
queus prech de aturar aci ab mi fins
que hic sia e jo dar vos he cosa de que
vosaltres vos tendrets per pagats. **E**
Jacob Xalabín respos : **Per** ma fe/
senyor / pusque a vos plau ne ho vo//
lets / jo e mon companyo som prets
de seguir vostro manament e voluntat
de star aci fins tant que auos placia.
Ab tant lo senyor de la **Palacia** hac
gran goige gran plaer e de present los
feu donar sengles bells dos rocins
e diners assats : de que aquest **Jacob**
Xalabín e **Alí Baxa** se meteren molt
altament encuberts axí com aquells
quín eren vsats : e tots jorns sabien
lurs trempaments e lurs proeses / si
que feyen molt parlar de ells mateys
e de lurs cauallaries. **E** si ana la ano//
menada tant gran per la terra que tot
hom per laua daquests dos jouens / si
que vench assabuda de la filla del se//
nyor de la **Palacia** q hauiá nom **Mer//**
guís / la qual era molt grassiosa e sa//
bia molt. **E** vahent ella aquest **Jacob**
Xalabín moltes e diuerses vegades e
vahent li fer aquellas tan grans ma//
rauellas / si sen anamora e enclina son

cor enuers ell/tant que tots jorns no
se'magínaua ne trobaua pler sino que
pogues veura aquest Jacob Xalabín.
E mes tant sa amor en son cor en ell/
que menjar ne beura ne dormir no po//
dia la nit ne lo jorn si ella nol veyá/ne
no hauria goig ne alegria/ans tot a//
quell jorn ella stava ab sa cara tota des//
consolada/tant que lo cor no liu poch
soferir/arí com aquella que amor la
sobreprenia. E .j. jorn si dix a vna sua
cambiera qui tots tēps la hauria ser//
uida en qui ella molt sa stava e si li dix:
Bra vets/jo nom pusch star que no to
digua:sapies de cert que no ha res en
aquest mon que jo tant am ne tengua
en mon cor com fas aquells .ij. cauá//
llers companys qui hac son/e sobra
tot lo maior:sapieste que jo fare totes
coses ab que jo puschá parlar ab ell e
hauer la sua amistat e apres la sua a//
mor. La cambiera qui hoy arí parlar
la sua dona/arí com aquella qui tot
temps laua nudrida/e volent com//
plaura al seu desig e volentat/si res//
pos e dix: En veritat jo no se lo joue
caualler qui ses ne com ha nom:mas
ell es arí prous e ple de tota proesa/

f.115.

segons que demostra / que jo non son
pas marauellada si hauets mesa amor
en ell : car no se dona ne donzella al
mon qui nol volgues amar. E la se-
nyora Merguis hoynt dir tals perau-
les a la sua cambiera / si dabans hauia
lo cor de vers Jacob Xalabin / sin hac
en aquella hora molt mes. E no passa
guayre que aquesta Merguis crida la
sua cambiera / e si li dix : Veten per
la ciutat sacretament e sapiés me dir
aquests en qual loch habiten ne dou-
men. E la cambiera ab gran goig de
present volent suplir al manament de
la sua senyora / si ana per la terra e no
hac guayre anat / axí com aquella qui
era discreta / q ella hac sabut aquests
dos jouens hon posauen e troba que
posauen en casa de la profembra / se-
gons que demunt hauets hoit. E si
torna a la sua dona e si li dix : Senyor-
ra / jo he fet ço que vos mauets manat :
e sapiats que ells posen en aytal loch
en casa de vna profembra. E la senyor-
ra Merguis hoynt ço que la sua cam-
biera li hac dit / sin hac gran plaer : e
.j. jorn aquesta si pres .j. bell mandil
obrat molt altament / lo qual ella de les

sees mans propres haüia fet / lo qual
dona a la sua cambiera dient li: **¶** Aeten
alla hon aquests dos cauallers habí/
ten / e com li fies denant saluda ma
molt de la mia part e díguesli que jo
lam molt leyalment dins mon cor : e
que jo l suplich q ell prengua aquest
mandil que jo de mes mans he fet e
quel aport per amor de mí : e que no
guard lo present mas sella quíl li tra/
met / qui ha son cor inclinat enuers
ell : e sapies me dir ço quet dira. La
cambiera de present feu lo manament
que la sua dona li feu : e si sen ana alla
on lo fill del **¶** Amorat posaua : e si l a/
troba dins la sua casa tant ab son com/
panyo : e si li dix : **¶** Bell amic / **¶** Deus
te sal : la senyora **¶** Merguis me tramet
ací a tu saludant te tant com en ella
es : e preguet et demana en do special
que tu prengues aquest mandil quet
tramet / e diu que no guarts lo present
mas la bona amor e la gran affeccio
que ha enuers tu. **¶** **¶** Jacob **¶** Xalabín
que viu aquesta dona qui venia deuant
ell de part del senyor de la **¶** Palacia
dient li tals peraules e esguardant lo
mandil que li aportaua / si estech ma /

f .iiiij.

ranellat: pero segons aquell qui en fa dignitat nera ben digna no era impossible cosa que aytal donzella senclinas deuers ell que molt maior nera digne effer ell conegut. E ell axí com aquell quin era cert e sauí non res apparens: ans molt graciosament pres la cambra per la ma e abraçant la e dient li: A y missatge ple de tot delit e de tot goig complit / beneyta sia la ora que ací venguist: e com son molt placent e humils les tues peraules e plenes de molt gran alegria: e com es gran la humilitat e noblesa de la tua senyora que a mí qui son .j. sotil scuder vengut de ventura de longues terres e no sabent jo qui son / la senyora hage tramés a mí dient semblants peraules e mes trametre deles sues joyes e preguntant me que aquelles port: o senyora gentil / e quant sots tota plena de gentilesa e abundada de tota gentilesa q a .j. pobre hom e no sabent jo quim son tu te humilies e tramets present e tamiats que jo refusas semblant cosa ne joya de tant gentil dona: ans jo hauria gran paor que fos digna de descalçar la tua delicada sabata. E com

Jacob hac dites totes aquestes pe//
 raules e hoynt de la dita cambiera / si
 li dix molt graciosament e ab gran hu//
 militat : **Sor mia / sor mia / tu sies la**
benuenguda e prenh ab humil cor e
 deuot ço que tum aportes axí com se
 pertany de semblant senyora : e prech
 te que tu digues a la mia senyora **Mer//**
guís / que no ha res en aquest mon en
 que yo trob tan gran desplaer com fas
 en aquest spay questich com no la veig/
 que a mí appar que passen .**XX.** anys
 de vna ora que s'igua que no la vege:
 are almenys haure repos com haure
 aquest delitos mandil / lo qual per la
 sua humilitat li ha plagut trametre/
 lo qual jo reeb no pas quen sia digna
 mas axí com .j. pobre seruent e sclau
 que som seu. **E** la cambiera hoynt axí
 parlar aquest tan altamēt / no viu dies
 ni ores q̄ hagues portada aquesta no//
 ua a la sua dona. **E** si pres comjat de
Jacob Xalabín e si sentorna al palau
 e atroba aquí la senyora ab gran de//
 sig que la speraua / e quant ella fou
 denant la senyora si li dix : **E** donchs
 que ta dit? **E** la cambiera si li respos:
O senyora / sapiats que ja may no fo

s. j.

ne habita tanta gentileza en cors de
homa: e si goig era perdut ne alegria
si seria atrobada en aquell beneuen/
turat caualler: si beneyt sia lo ventre
quil aporta e les mamelles quil alle/
taren: car sapiats / senyora / que en vi/
des me son poguda partir dell hoynt
les paraules tan gracioses sues: e sa/
piats / senyora / que tan altes e tan gra/
cioses son les sues leors / que no ha
lengua al mon quin ho pogues comp/
tar ne dir. E si li compta les peraules
que ell li hania dites ne la resposta. E
quant la senyora Merguis hoy la rela/
cio que la cambra li hac feta / si de/
bans era escalfada deuers aquell Ja/
cob / lauors si li dobla la sua amor e si
delibera en si mateixa que si ella ne
sabia venir en perill de morir que ella
vna vegada volia hauer .j. desig a la
sua volentat de Jacob Xalabin: ne nit
ne jorn no se imaginava sino en qual
manera ella pendria loch que hagues
laer de fer ho. E stant en aquesta sme/
ginacio si vench noua que lo senyor de
Satalia venia aqui / lo qual si deuia es/
ser marit seu e per menar la sen en la
sua terra.

Del matrimoni q̄ lo senyor de la
Palacia hauia fet ab lo senyor
de Satalia/ne com los auench.

euets saber q̄ per ço com
raho ho dicta si perlare
del senyor de la Palacia
com hauia fet matrimo//
ni ab lo senyor de Sata//
lia. E despuys vos tor//
nare a la senyora Merguis e a Jacob
Kalabin fill del Amorat e a son com//
panyo com mester sera. Aquest senyor
de la Palacia si hauia nom Docman
Bey / lo qual si hauia vna filla qui ha//
uia nom Merguis / axi com de munt
auets hoyt/la qual era de edat de .xviij.
anys fort graciosa / e be hauia .vj. me//
sos que hauia fet matrimoni ab lo se//
nyor de Setalia / no pas que lo senyor
de Setalia hi fos vengut / mas ab mis//
satges hauien fets lurs contractes e
conuinenques. E per ço com se acustu//
maua que los homes van la hon les
dones son a la vfança de la terra e spe//
cialment filles de grans senyors / a//
quest senyor de Setalia sis mes apunt
per anar en la terra de la Palacia a

g .ij.

son sogra per pendra la mullier e per
menar la sen a Setalia. E sis appella
al mils que poch ab molta de caualla//
ria. Aquest senyor de Satalia si hauia
vna germana donzella qui era de edat
de .xviii. anys / a la qual son frare dix:
Bella soz / jo men vaig a la terra de la
Palacia per menarme ma muller /
per que jous jaquesch tota la terra e
prech vos que per vos sia ben regida
e ben guouernada. E apres si dix a
tots los altres seus homes e ba//
rons e prohombres : Aueu aci la mia
soz queus jaquesch e loch meu : prech
vos que ella e la terra vos sia reco//
menada / com si a Deu plau jo en bren
fere aci ab ma muller que amenare.
E apres hauer dites aquestes perau//
les e ordonada la sua terra / si pres co//
mjat de la sua germana e apres de tot
lo poble e mes se al camí per venir a la
Palacia. E p tant Docman Bey de la
Palacia qui sabe que lo senyor de Se//
talia gendre seu venia / sis appella ell
e tot lo seu palau per fer li solemna
festa segons de gran senyor se perta//
nybia. Aquesta Merguis filla sua qui
sabe que son marit venia per menar la

sen en la sua terra / a la qual si a ella
fos nou volguera ne que jamay vín//
gues / axí com cella qui hauria poca
volentat ne amor a ell / ans tot lo seu
desig e cor era inclinat en lo seu gra//
cios Jacob Xalabín / segons demunt
hauets hoyt. E per ses jornades lo
senyor de Setalia fou apres de la ciu//
tat. E lo senyor de la Palacia qui sabe
que son genre era pres de la ciutat / ab
gran filí exí de fora la ciutat per re//
brel: e ab gran goig e festa ells entra//
ren en la ciutat e sen vingueren al pa//
lau e apres q̄ foren al palau reposaren
e fígueren en gran delít e en gran fes//
ta. E tots jorns hí verets fer de grans
proheses a Jacob Xalabín e Ali Baxa
e tant faheren que no hac caualler de
daquells que de la vna part e de la
altre qui eren venguts aquí gosassen
gordar les proheses que aquests fa//
hien: en tant que era vna gran mara//
nella lo goig e lo plaer que la senyora
Merguís hauria / pensar vos ho po//
dets. En tant que aquesta festa dura
.xv. dies. E per ço com en algunes
terres se acostumaua specialment en
la terra de la Turquia en los grans

g .iii).

senyors que si .j. pren muller jamay
no facosta a ella fins que la sen ha a/
menada en la sua terra / ella ell fa
gran festa ab les seues gents. E com a/
quest senyor d' Satalia hagues stat .xv.
dies en la ciutat de la Palacia ab son
sogra en gran solas e deports / si dix
que de vuymes que ell sen volia anar.
E la senyora Merguis que tots jorns
flaua esmaginant e pensant en qual
manera poria donar loch entre Jacob
Xalabin e ella : e si sesmagina que lla
on lo cors de sa mare jahia / que alla
poria soplar a la sua voluntat : e si pres
.iiij. muls carregats de vanoues e ma/
thalaffs e pa e carn e ordi e paylla e
tota prouissio que ha homes ne a ca/
ualls son necessaris. E si dix a la sua
cambiera que prengues aquells tres
muls e que sen anas al seu car senyor
que ella tant amaua e que anas en ay/
tal tova on lo cors de sa mare jahia e
quels metes dins e puys quels ten/
cas demunt e que sen tornas la clau.
E de present la cambiera feu lo mana/
ment de la sua senyora e a hora de mi/
ge nit aquesta cambiera ab los dits
.iiij. muls carregats de roba e de vi/

tualla si sen ana a casa de la profembra
on atropa Jacob Xalabin e si li dix:
Bell amic / la senyora me tramet aci
a vos e diu quem seguistats. **E** com
Jacob hoyaco / axi com aquell qui en
res no ne havia tant gran sperança
fino en soplir a la volentat de la sua
senyora Merguis / sens negun lagui
ne pesa de present ell e son companyo
pensen de caualcar en lurs pelafrens
que havien bons e bells : e ensem
ab la cambiera isqueren de la ciutat e
tots .iiij. ab los muls comenssen de fer
la via la on la cambiera los amenaua/
coes la via d la toza. **En** com foren a la
toza / la cambiera trasch la clau que te//
nia e comensa de obrir e de descarre//
gar la roba e mes la dins la toza : e la
cambiera si los dix : **E**ueus aci prou
vianda a vosaltros e a vostros caualls
per queus placia de star aci e nous e//
nugets que ans que vingua guayre la
senyora sera aci. **E** si pres com jatdells
e ab los .iiij. muls si sen torna en la ciu//
tat secretament e si vench devant la
sua dona Merguis la qual la sperava
ab gran desig / e com la viu si li dix si
y eren? e la cambiera li dix : **Senyora** /

g .iiij.

la son e aueu ací la clau. E la senyora
si nach gran pler.

Com lo senyor de Satalia vench
per menar sen sa muller de la
Palacia.

re diu la present istoria q̃
en la terra de la Turquia
de cert si ha vna costuma
e vfança en los grans se//
nyors e en les grans do//
nes que com .j. passa de
aquesta/vida so es ques mor/si es hom/
si es fembra / sis fan fer a vna jornada
o a .j. e mige de la ciutat vna toza que
sta no molt luny del camí reyal en .j.
puget e dins aquella toza ells se fan
sebullir lo lur cors per que de luny
sia mirada e les gents qui per lo camí
passen e van e venen que puguen dir:
alla jau aytal senyor o aytal senyora. E
trobarets que cada senyor o cada se//
nyora que com mor se fa fer la sua se//
pultura per aquesta forma. E no hauia
lonch de temps que la muller del se//
nyor de la Palacia/mare de aquesta

donzella Merguis / era morta / e lo seu
cors hauien sebullit a vna jornada e
mige de la ciutat de la Palacia en vna
torra en .j. puig prop del camí: e aques-
ta donzella Merguis axí com aquella
que sabia molt / nite dia stava studiant
com pogues donar loch al seu desig:
sis propensa amenant la sen son ma-
rit en Satalia / si hauien a passar per
aquell loch on aquesta torra era edif-
ficada / com lo camí era aquell: e que
com fos prop la torra que ella que de-
manas a son marit que ell la jaquis
veura e anar al monimēt de la sua ma-
re: e que en aquell spay ella trobaria
ab aquest Jacob Xalabin que tant de-
sigaua dins la torra / ella poria fer
a la sua voluntat: e per aquesta
rao aquesta Merguis hauia
fet anar aquests e la di-
ta torra axí com
hoyt ha-
uets.

b .j.

Com lo senyor d Satalia sen ma/
naua la filla del senyor de la Pa/
lacia per muller.

apies que les grans festes
foren passades dins la ciu/
tat de la Palacia segons
que demunt hauets hoit/
lo senyor de Satalia tar/
daua la sua partida e sis
apparella danar sen ab la sua donzella
muller sua per selebrar les sues no/
ces en la ciutat de Setalia e si dix a son
sogre que ell sen volia anar / per que
hoynt lo senyor de Setalia q son gen/
rre sen volia anar / si apparella aque/
ta sua filla Merguis al mls que poch/
segons que filla de gran senyor se per/
tanyia. E ab gran cauallaria de hom/
mes e de dones e de donzelles si ca/
ualcaren e sisqueren defora la ciutat
e prengueren comjat los vns dels al/
tres / e puys si dona lo senyor de Seta/
lia a la sua filla la sua gracia segons
que pare deu donar a la sua filla e puys
si sen pensa de tornar a la sua ciutat.
E lo senyor de Setalia ab la sua mu/
ller si pensa de caualcar e de tenir lur

via / e com vench lo fendema enuers
ora de mig jorn de gran tros lony ells
veren la toza. E la donzella Merguis
axí com aquella qui era molt cuytada
de anar a la toza si crida la sua cam-
biera/axí com aquella en que ella molt
se fiaua / e la cambiera de present li
fou apres axí com aquella qui poch ne
molt nos partia del seu costat e dix li:
Veten a mon senyor e díguesli que per
tal com jo are partesc daquesta terra
e men vaig en altre terra e nom se si
mich tornare jamay/quejol prech per
sa noblesa que ell se vulla acostar en-
vers la toza on jau lo cors de la mia
mare e pendren comjat/ e que de aço
jol suplich. E de present la cambie-
ra supli al manament de la sua dona e
dix liu / e com ell ho hoy ço que la sua
dona li demanava si liu atorga. E de
mātinent tota la cauallaria feu la via
de la toza on era la sepultura. E quant
ells foren al peu del puig on la toza
era en .j. bell prat / si descaualcaren
e decontinent ells aquí meteren lurs
tendes axí com aquells qui acustuma-
uen de aportar lurs tendes mes que
gent del mon. E apres que foren aquí/
b .ff.

lo senyor de Setalia fis mes dins la
sua e fis feu la donzella en la sua/per
ço com es de costuma que los grans
senyors van sparssos de les dones. E
apies lo senyor fis feu donar a mengar
a ell e a tota la sua cauallaria e aytal
mateix se feu la donzella Merguis sa
muller ab les dones e donzelles/e ella
axí com aquella qui era molt desijosa
de anar a la toza/no li anaua lo cor en
mengar ne en beura. Per que ella si
pres la cambiera sens plus e si fou la
via del puig on la toza era e dementre
que hi volien anar dones e donzelles
la volien seguir/ella nou volch/ans
los dix que nos moguessen de la tenda
e q pensassen de mengar / que de pres
sent ella seria aquí. Per que ella sens
plus ab la sua cambiera / mentre que
tot hom menjaua / si sen puga en la to
za e ab la clan que tenia a prop si
obrí la porta / e si sen entraren
dins e quant foren dins
si tencaren be
la porta.

Com la senyora Merguis intra
dins la torra on era Jacob Xa/
labin e Ali Baxa.

F Jacob Xalabin / fill del
Almorat / qui havia aquí
estat ben dos jorns ab
son companyo dins la
torra sperant la lur ven/
tura / quant viu aquesta
tant graciosa donzella la qual ell tant
amava / lo goig que hac cascu so pot
esmaginar si en tal cars se veyaja quin
lauria. E la donzella Merguis qui viu
aquella res que ella mes amava en a/
quest mon e lo seu joyell que ella per/
segua ab tant gran desig e molt desir/
gat / ells se acostaren la .j. e l altre es
abraffaren es besaren / e de molt gran
goig e amor que la .j. al altre faia
nos pogueren res dir ne parlar / ans
axi abraffats caygueren en terra estra/
mordits de fina amor que la .j. se apor/
taua al altre. E Ali Baxa e la cambre/
ra qui cascu viren lur senyor e lur do/
na en tal manera ab tan gran amor a/
braffats e vaqueren q no parlaven ans
geyen en terra / Ali Baxa dix a Jacob

b .iij.

**Xalabín: Compañyo/e que fets? Fets
ço que afer hauets e espetrats/ que no
hauem temps. E quant Ali Baxa viu
que Jacob Xalabín no li responia ne
li deya res/ Ali Baxa si dix: Aço poria
massa durar. E si pres Jacob Xalabín
per les axells cridant: Compañyo,
sus. E Jacob Xalabín/ axí com aquell
quí era stramordit e foia de seny / lo
guardaua ab los vlls vberts e li reya
en la cara e per semblantment feya la
cambiera a la sua donzella. E quant
Ali Baxa e la cambiera vaeren que a/
quests dos no podien tornar e lur seny
ne tenir se en peus/ si comensaren de
fer lo maior dol del mon e si digueren:
O mesquins/ en mal punt nos som le/
uats que tots serem morts / que lo se/
nyor ha ja menjat e marauellarfa com
stam tant aci. Cascun se pot pēsar que
fos en semblant pars ne perill ja que
faria/ per que Ali Baxa e la cambiera
hauian sobirana bascha e dolor e no
sens merauella e tant nols donauen
daygua ne de res quels poguessen tor/
nar. Per que en aquest endemig tota
la cavellaria hac mengat e faeren grā
remor e meteren apunt lurs caualls.**

E lauors dix **Alí Bara** a la cambiera:
E la fe/no es a nos ací fa apendre
 qualque remey o consell que no siam
 descuberts ne morts. **E** axí com aquell
 qui era molt cert e saui e hay apara/
 gut be en sos fets / com vuy en día **Alí**
Bara regeix e te en poder tot lo regne
 del **Amorat** que vuy es / e no si fa sino
 ço que ell vol ne mana. **E** per la sua
 discreció e saber si dix a la cambiera:
E uens nosaltros som morts / per que
 hauem apendra qualque manera. **E**
Alí Bara de present se despulla les
 sues vestadures e apries despullaren la
 donzella **Merguís** / e sis vesti les sues
 vestadures / e apries ligas los ligars
 que la donzella ligaua e enborrossa la
 cara / car sapiats que en aquella terra
 han tal vfança que tots les dones van
 ab les cares cubertes e null hom no
 les pot veura ne conexer. **E** per sem/
 blantment pres aquest **Alí Bara** los
 ligars e les vestadures de la donzella
Merguís. **E** apries si dix a la cambie/
 ra: **E** nem de fora e isquam híc e not
 pertesques del meu costat e si negu se
 acostaua a mí per perlar-me scusases
 me / e anem que pora effer que en la nit

h. 111j.

o qualque hora nos no pugam fugir e
tomarem aci en aqueſts e ſeran reco/
neguts/per que ſtoiatſ be la clau. E de
preſent aueus Ali Baxa qui ach preſes
les veſtadures de la donzella e la for/
ma e la cambiera enſemps ſen iſque/
ren de la toza e tancaren la be e de pre/
ſent com tota la cauallaria viu que a/
queſtes venien ſi digueren: La ſenyoza
ve. E aqueſt Ali Baxa ab la cambiera
enſemps quil guiaua anaren a la ten/
da de la ſenyoza Merguis. E aqui ſe
aſſigueren e aqui virets de preſent les
dones e donzelles venir deuant Ali
Baxa/faent li reuerencia que hauien
acuſtumada de fer penſſant ſe que fos
lor ſenyoza e ſi li debien: Senyoza/e
hauets viſt lo cors de voſtra mare? E
de preſent la cambiera parlaua e deya:
Per amor de Deu/no li digats res/
que tant ha ploiat ſobre lo moniment
de ſa mare que enuïdes la ne poguda
lenar. E en aqueſta manera la cam/
biera ſcuſaua que Ali Baxa no goſaua
parlar. E de preſent lo ſenyor feu to/
car la trompeta e montaren a cauall/
e tot hom caualcà e Ali Baxa axí mas/
teix e la cambiera tots temps al ſeu

costat e materen se en la via. **P**enssats
 vos que aquest **Ali Baxa** stava en gran
 pensament e paor que no fos descu-
 bert / e moltes vegades de jorn e de nit
 mentre que caualcauen ell se esmegi-
 naue si poguera fugir / mas axí com a-
 quell qui era cert e saui e sabia molt,
 neguna vegada no hac auinentesa ne
 loch que pogues fogir / e la cosa que
 mes lon feya star siu feya per ço com
 ell no caualcaua cauall ans caualca-
 ua mula qui amblaua / per ço com es
 leguda cosa que fembra caualch sem-
 blant bestia per ço que vage pus posa-
 da. **E** per aquesta rao **Ali Baxa** no ca-
 ualcaua cauall ne roci / car siu fahes /
 qualche ora de la nit hagueren allegat
 de fugir. **E** per aquesta rao ell no hac
 loch ne auinentesa de fugir / ans per
 lurs jornades caualcaren tant entro
 que vingueren prop d la ciutat de Sa-
 talia. **E**re si tornarem a **Jacob Xala-**
bin e la donzella **Merguis** qui eren
 romafos en la toza / e puy
 com mester sera nos tor-
 narem a **Ali Baxa**
 e a la cam-
 biera.

i. j.

Com Jacob Xalabin e la senyora
Merguis se regonageren es me/
rauellaren cō eren romafos tots
sols.

om la amor / la q̃l es so//
bīrana cosa de totes les
altres / fos abundada en
aquest Jacob Xalabin e
a la senyora Merguis se//
gons hoit hauets / ells
fīgueren per spay de .iij. hores .j. a//
braçat ab laltre / que no eren en lur
seny ne en lur enteniment. E apres
cascu se regonech e mereuellaren se
molt com se viren sols e regonegue//
ren la toza e trobaren la porta tenc//
da de part de fora ab clau. E apres la
senyora Merguis quis viu despullada
de les sues vestadures e dels seus lī//
gars tan rīchs que tenia / acceptat la
sua pura alcandoza e .j. sotil façol que
tenia desobre sos cabells purs e nets /
en aquesta manera ella staua / apres vī//
ren aquí prop en terra les vestadures
de Ali Baxa. E de present que Jacob
Xalabin viu aquesta forma de la don//
zella despullada e les vestadures de

son companyo Ali Bara e viu la porta
 tencada/de present se esmagina e pen//
 sa que allo era stat tractament de Ali
 Bara que molt sabia/e si dix: No pot
 esser que en breu mon companyo no
 vingua aci. E de present que sach es//
 maginat aço/giras enues aquella an//
 gelical figura que ell tant amaua de a//
 mor coral e ab les fues mans e brasos
 molt dolssament ell pres aquell deli//
 table cors cubert de la alcandora pri//
 ma e la besa molt graciosament la .j.
 al altre e aquí verets .ij. coratges con//
 junts en vna voluntat de fer aquella
 cosa que ades no fa açí a pronunciar/
 pero cascu e cascuna meta en la pens//
 sa si en semblant cas se veyja ja que fa//
 ria. E estant aquests dos en aquesta
 manera que damunt hauets hoit/
 e figueren en aquesta manera
 .viiiij. jorns dins la toza/e
 apres dels .viiiij. jorns
 vench Ali Bara
 segons que
 hoirets.

Com la germana del senyor de
Satalia isque a rebre son frare
qui venia ab sa muller.

Diu la present istoria que
axí com demunt hauets
hojt caualca lo senyor d
Setalia ab la donzella q̃
cuydaua tenir / ço era **Alí**
Baxa. E apres que fo-
ren partits de la tora hon eren roma-
sos **Jacob Xalabin** e la donzella **Mer-**
guis / caualcaren .viij. jorns fins que
foren a la ciutat de **Setalia** / e axí com
foren prop de la ciutat de **Setalia** / si
saberen la noua aquells de la ciutat /
en special la germana del senyor com
sentí que lo germa venia ab sa muller /
per que si se apparella ab los pus hon-
rats barons e honrades gentes de la
terra per axir arrebre son germa ab la
sua muller que amenaua / e ab gran so-
de trompetes e de anafils aquesta is-
que de la ciutat .j. tros fora de la ciu-
tat hon atroba son frare **Ocman Bey**
ab tota la sua cauallaria e ab **Alí Ba-**
xa en forma de dona. E aquesta ger-
mana si se acosta a son germa e si li dix

que ben fos vengut e lo germa li dix
que ben fos trobada. E apres se acosta
a Ali Baxa e si li pres la man dieta / pe//
ro Ali Baxa tenia .j. guant molt prim
e apres si la abraffa e la basa / pero so//
bre lo vel per ço com anaua embossada
que axí era de costuma. E apres que
la ach acompañada / si li comenssa a
parlar dient li que be fos venguda : e
penssaua de demanar algunes coses
segons que de dones se pertany de de//
manar. E la cambiera / axí com aque//
lla qui haúa gran païor e nos partia
del seu costat / a de present parla e dix:
A senyora / e no li digats res / que ma
senyora no era vesada de caualcar tan
lonch camí / e sapiats que es regen//
vgada e cascada. E ab aquesta mane//
ra la cambiera cessaua aytant com po//
dia que Ali Baxa no hagues a parlar
per ço que no fos conegut. E ma per
ma anaren la germana del senyor de
Satalia e Ali Baxa pensant se q fos
sa cunyada / e axí sen entraren dins la
ciutat e ab gran festa e alegria que to//
ta la gent de la ciutat feya de lur se//
nyor qui venia ab la sua dona dient:
Senyora nostra / placia a nostro Se//

i .iii).

nyor que en bon punt hic puxats en//
trar e tu fies la ben venguda. E axí si
faeren la via del palau / quí era molt
be arreat e empaliat / penſar vos ho
podets. E quant hagueren descaval//
cat / lo ſenyor de Satalia dix a la ſua
germana : Germana / la donzella vos
coman per que penſats ne be car ella
es molt vgada del caualcar. E la ger//
mana del ſenyor de Satalia pres la per
la ma / e ſi la mes en la ſua cambra quí
era molt bella e reſplandent e molt
plaſent / la qual era molt be ornada de
draps e de ço que metter li feya. E de
present que Eli Baxa fo dins / axí com
aquell quí hauia mes paſor que ver//
gonya / ſis gita ſobre lo lit donant ſem//
blant q fos molt vgada / e la cambiera
ſe aſſigue de coſta lo lit. E la germana
del ſenyor de Satalia li dix ſi volia
beura ní menjar / e de present la cam//
biera li reſpos e dix q no volia menjar
ní beura car fort era vgada / e a pocha
hora axí com lo vespria venia / lo ſopar
fo molt richament apparellat / e lo ſe//
nyor de Sathalia axí com aquell quí
bes penſſaua que la donzella deuia eſ//
ſer vgada / ſi dix a la ſua germana que

sopassen abducs dins la cambra e quē
penffas be/ e com vench a cap de peffa
la germana del senyor de Satalia dix:
E donchs/ la mia cunyada/ soparem.
E decontinent la cambiera respos e
dix que la senyora no volia sopar/ ans
se volia metra al lit per ço com era
molt vgada/ e la cunyada qui viu que
no volia sopar/ sopa. E apres/ lo lit
fou molt be arreat. E Eli Baxa mes
se dins lo lit ab sa camisa vestida e ab
lo cap e cara enberuçat/ e la cambie//
ra que stava aquí present al balcal del
lit. E apres que fou dins lo lit si dix a
la cambiera ques prengues be esment
del palau e de la porta e de la stable ne
de qual part stauen los bons cavalls/
en guisa q̄ com tot hom dormís si po//
guessen fugir/ e la cambiera sis pres
guarda e esment. En poch a dora que
Eli Baxa se fou mes en lo lit/ si vench
la germana del senyor de Satalia per
fer cōpanyhía a la sua cunyada la nit
e per parlar ab ella/ e quant fou en la
cambra si dix: E donchs/ cunyada/ e
dormís? E de continent la cambiera
si li dix: E senyora/ per amor d' Deu no
façats brogit/ que la mia dona dorm/

i .iiiij.

que be ha .v. nits que no ha dormit. E la germana del senyor de Sathalia si dona fe a les paraules de la cambiera e no dix res sino ques pensa de despular e gitas al costat de Ali Baxa. E quant fo al lit Ali Baxa / axí com a / quellquí poch dormia ne nauia volentat / tota la fanch li escalfa per ço com lo foc ha molt perillos fiant prop la palla / que coue que si sacosta que per forsa se apendra. E aquest Ali Baxa quis viu al costat de aquesta noy poch tenir sin sabes morir / ans de present si acosta e la comensa de abraçar e de besar molt fretament. E la donzella qui viu aquest tan fort frenyerla / maravellassen fort e tota estranyent en si mateixa. E Ali Baxa axí com aquell qui era molt jóua e trempat / comensa de fer en ella tal cosa qui no es leguda de dir / e la donzella qui viu aço nou tENCH en jóch / ans volch cridar / e de continent Ali Baxa posali la ma en la bocha e dix : No digats res / sino vos sou morta. E la donzella qui hoy perlar aquest e senti que era bona / no gosava res dir / e Ali Baxa procehia fer sos plers della / los quals lo senyor de Sa //

talía hac a pendre en paciència. E a//
pres que Ali Baxa ach fet sos fets / si
dix a la donzella: Bueus ho / donzella/
del fet aquest / jo sus are men vaig e no
hic pus ch pus aturar : per que veïats
sius ne volets venir ab mi. El qual la
donzella d' present respos sens negun
acord que nagues e si dix : May senyor/
hoc / jo anar e nous vull per res jaquir
sin sabia morir ne sim sabiets menar
al cap del mon / e de aço no duptets en
res. E certes no era marauella si li
responia axí ne si volia seguir / com la
virginitat li havia lliurada e ella quin
era molt contenta e pas no sen pene//
dia / exceptat que li dix : Lo meu se//
nyor / jous prech quem diguats vos qui
sots. Ela qual demanda Ali Baxa res//
pos : Donzella / prech vos nous des//
placia com al present vos nou podets
saber jo qui son / mas quens spetrem.
E de present la vestiren / e aço podia
esser en torn ora del prim son. Ela don//
zella / axí com aquella qui havia mol//
tes joyes e riques / si les pres en temps
ab Ali Baxa e ab la cambiera sin fae//
ren .j. plech / e tots tres tot sacreta//
ment ab .j. brandonet si sen entraren

l .j.

en lo stable e si prengueren .iij. ca//
ualls dels millors que hi trobaren e
ensellaren los e los enfrenaren e a la
.j. dels caualls si li posaren lo trocell
de les joyes e en los altres .iij. ca//
ualls. **Alí** **Baxa** e la donzella e la cam//
biera caualcaren e sis isqueren sacre//
tament del palau q̄ nengu no ho senti
que tot hom dormia en aquella ora e
per consegüent isqueren de la ciutat.
E apres com foren fora de la ciutat po//
dia esser mige nit / e faheren la via de
la toza on hauien lestat **Jacob Xala//**
bin e la donzella **Merguis**. **E** si ca//
ualcaren dos jorns e .iij. nits/
que jamay no posaren
fins que foren
a la toza.

Com Alibaxa jaque ab la germa/
na del senyor de Satalia ne com
ella sen ana ab ell.

Ara diu la istoria present
que lo senyor Mocmany
Bey / senyor de Satalia/
apies que fou arribat en
la sua ciutat segons ha//
uets hoyt/com hac sopat
si crida los seus officials e si los se
feu venir deuant si e si mana a cascu
ço que hauien a fer lo sendema: ço es
que apparellasen viandes e les coses
quis pertanyhien ne eren necessaries
a la festa / per ço com lo sendema ell
volia esser noui. **E** apies com ell hac
parlat ab sos officials e ordonat com
que lo cendema hauien affer / si dona
part a la nit e gitas en son lit. **E** axi
com cell qui no vehia dies ni horas
que fos jorn e que la festa de les noces
se fahes per amor de sa muller / e axi
tost com fou jorn sis leua de son lit hon
jayhia e sis va arrear molt altament d
ses vestadures. **E** per semblantment
tots los seus barons e cauallers o fa//

l. ff.

heren e vingueren al palau / e aquí vi-
rets sons de anafils e datzemales e de
moltes maneres desturments segons
que alla acostumauen. E tota la ciu-
tat qui feya gran festa e grans jochs
esperant la lur dona e senyora quant
caualcaria per la terra / e lo senyor
docmanyaxí com aquell qui flaua ab
tots sos barons e cauallers en lo pa-
lau dins vna gran cambra o sala / e bes
penssaua e s'imaginava en la sua ger-
mana que arreas la donzella de tot ço
que mester li feya en sos vestits e lí-
gars. E stant lo senyor de Satalia ab
sos barons e ab grans sons fo passada
ora de terciá deuymes / dix ell : La
hora sacosta de fer la solemnitat. E si
trames missatge a la germana dient-
li que s'espaxas car gran día era : e lo
missatge si ana de mantinent de vers la
cambra de les dues donzelles la hon
la nit se eran colgades / e quant fo a la
porta no gosa entrar dins / ans a do-
nes e donzelles qui flauen de fora la
porta ell demana que feyen les senyor-
es / e vna daquelles donzelles li dix
q' encare no eren levades ne hauien
hojt negun per la cambra. E lo mis-

fatge aquest no gofa tocar a la porta/
ans sen torna a son senyor. Bocman e
dix li: Senyor/ jo son estat a la cambra
e encare les senyores no son leuades.
E Bocman ymaginas q̄ la sua don-
zella era molt hujada del caualcar e
de les nits que hauia haldas e que
per ço dormien tan gran dia: hon com
Bocman hac stat vna bona stona que ja
la hora del mig jorn se acostaua / ell si
dix a vn missatge: Ve tost e digues los
que sespatreu e que vinguen de pre-
sent. Lo missatge sen ana deuers la
cambra / e com fo a la porta / les dones
e les donzelles li digeren que encare
no eren leuades. E la uores dix lo mis-
satge: Despertem les / que lo senyor o
diu: no valhets que gran dia es? E si
comensa a tocar a la porta de la cam-
bra e de empenyer la / e la porta se obri
e la donzella entra dins la cambra e
com fo dins no y atrobareu e merane-
llasen molt e si sisque de la cambra / e
dix ho a totes les dones e donzelles
quí aquí eren. E totes de present in-
traren dins e no atrobaren vna ne al-
tre / de la qual cosa stigeren molt me-
ranellades / e si gordaren deça e della e

l. 115.

jamay non atrobaren res : tant que lo
mífatge que **Schman** havia trames
no gosaua tornar a son senyor. E aço
acostant si sacosta la hora del mig jorn/
e lo senyor qui viu que tan gran dia era
e que lo mífatge que havia trames no
venia / si ni trames daltros dient los
que en bona hora o en altre que vin/
guesen. Com los mífatges saberen la
nova / negun no lo gosaua dir / tant
que lo senyor qui viu que aço duraua
massa / si feu la via de la cambra e si
dix a les dones e a les donzelles que y
eren / que feyen les senyores? E vna de
les donzelles si parla e dix: **Ely senyor**/
e que farem ne quin consell pendrem
que ne la senyora **Merguis** ne vostra
sor no atrobam nens sabem ques son
fetes? Lauors dix lo dit **Dochmany**: E
com axo? e que poria esser stat aço? La
uors ell ab molt gran remor fou cer//
car tot lo palau / e per la gran remor e
críts q̄ faheren en lo palau tota la ciu//
tat se aualota e si mes molt gran re//
mor: e si cercaren deça e della e deba//
des se cercaren que ja may no les tro//
baren ne senya nenguna / sino ay tant
com atrobaren .iiij. caualls menys: e

lo dola la ira que aquest **Docman** hac/
cascu so pot pēssar. **Ne** en neguna ma//
nera del mon aqueſts no podien pens//
sar ne esmaginar aço com se era esde//
uengut / ne aqueſts com podien esser
fuyts ne deuers qual part ne ab quí.
Com no atrobaren negun caualler
ne hom menys sino elles abdues e la
cambzera quí eren .iij. / per q̄ de con//
tinent enuía cauallers de totes parts/
e **Alí** **Bara** ab la donzella hagueran ja
haut spay de mige nit fins a mig jorn/
sí que hauíen gran auantatge/per que
non pogueren hauer noues ne ense//
nyes negunes / per que **Docman** / quí
ab tots sos cauallers e barons ſtaua
apparellat de fer la festa tan notable
quí era apparellada / ſen hagueren a
tornar cascuns molts dolents e des//
capdellats e ab gran confusio: pensar
vos ho podeu de que hagueren dinar
ſens neguna ſabor. **E** en aqueſta ma//
nera romas **Docman** ſenyor de **Sa//**
talía fort desconsolat / no ſabent com
ne en qual manera lí era auengut aço
de la ſua muller quí deuía esser e de ſa
germana / de que no poch entrar en
nagunes ſenyes al present / mas des//

l. iij.

puyss ho sabe segons que demunt hoy//
rets / de que hac gran alegria.

Com Ali Baxa e la germana del
senyor de Satalia fugiren.

pres que Ali Baxa e la
germana del senyor de
Satalia foren fora la ciu//
tat de Satalia segons q
havets hoyt / si cavalca//
ren tant per lurs jorna//
des entro fins que foren venguts a la
tova hon eran Jacob Xalabin e la se//
nyora Merguis. E apres que foren a
la tova si descalualcaren / e Ali Ba//
xa / qui tenia la clau de la tova la qual
havia ben gordada / si la obri e aqui
atroba Jacob Xalabin ab la donze//
lla / los quals com viren Ali Baxa /
pugats dir sin hagueren gran goig e
gran plaer e alegria. E Ali Baxa si se
genolla deuāt Jacob Xalabin fahent//
li gran reuerencia / e de gran goig
sis besaren e sabrassaren. E apres Ali
Baxa si feu reuerencia a la senyora
Merguis e reteli les sues vestadures

e ligars que sen hauia aportades / les
quals encare aportaua vestides : e a//
pres la cambiera qui viu la sua do//
na Merguis / pensar vos podets quin
goig hac. E apres Jacob Xalabin si
demana a Ali Bara com li hauia pres
ne quina donzella era aquella que ha//
uia amenada / e de present Ali Bara li
dix que aquella era germana del se//
nyor de Setalia / de la qual hauia ha//
uda la pus gran ventura del mon e va
loy comptar tot mot a mot axí com li
era pres depuys que partí dell. E a//
pres les dues donzelles ab la cambie//
ra de present / dix la cambiera a la se//
nyora Merguis : Bueus ací la vostra
cunyada qui deuia esser. E com la ger//
mana del senyor de Setalia viu la sua
cunyada qui deuia esser / abdues se co//
mensaren de abraçar e de demanar de
noues / si que los vlls los vengueren
en lagrames dient : Ay laces / e qui//
nes auentures nos han aportades en
aytal cars com som en poder de a//
quests dos homes que non sabem
quís son : nosaltres eram en nostra
gran prosperitat e are anam ab hom//
mes que no sabem quís son ne cone//

m .j.

rem ne a bon nos menan. En aquest/ta gran ancia e pensament aquestes dues donzelles estauen / pero tant se tania cascuna delles per pegada dels jounens qui eren tant graciosos e temprats / q̃ aquella pensa de present los passa. E de present que Jacob Xalabin veyja que la senyora Merguis estaua en negun pensament/anaua deues ella prenent la molt dolçament e graciola ab los seus brassos molt agradables. E de present la senyora Merguis era axi aconsolada e confortada que no hauia res en aquest mon en que lianas lo cor sino en lo seu senyor solament que tenia deuant / e per semblat feya Jacob Xalabin. E si aquests estauen en aquesta amor tant gran / per semblant eren Ali Baxa e la sua donzella germana del senyor d Satalia. E en aquesta manera ells passaren llur temps. Apres dix Jacob Xalabin a Ali Baxa : Companyo / que farem? A la fe / dix Ali Baxa / que partiam daci de present que sia jorn e que caualquem e que iscam de aquesta toza / car nons es la de aturar aci. Be dius / dix Jacob Xalabin. E de present que fo jorn

si encellaren llurs caualls e de fet si
caualcaren e sisqueren de la toza e si
facordaren que fessin la via de la terra
del Elmoiat / ço es de la terra lur / per
anarsen en la ciutat de Boïssa e que en
res no rebugassen / car com serien lla
haurien acort que deurien fer : e axiu
faheren e per llurs jornades ells is//
queren de la terra del senyor de la Pa//
lacia. E quant foren dins la terra / a//
naren la via de la ciutat de Boïssa tots
joms fahent lurs jornades delicades
e poques per amor de les dones / e ca//
da hora del jorn que ells atrobauen
fontana ells descaualcauen e dona//
uen a mengar a lurs caualls : e apres
ells estenien lurs tapits e seyen cas//
cuns ab la sua dona / e aquí ells refres//
cauen e menjauen ab gran delit e so//
laç. E .j. jorn entre los altres / aquests
a hora de mig jorn atrobaren vna bella
fontana quis es entre dos castells per
nom Carasar e Cotey / assats a mige
via / la qual font esta en .j. bell prat e
aquí ells descaualcaren e tragueren
llurs frens a llurs caualls e lexaren
los anar pexer al prat / qui era aquí
mateix / e apres ells esteneren llurs ta//

m .ij.

pits e tragueren de aquella vianda que aportauen e aquí tots .v. comen/ sen a mengar e a refrescar. E apries q̄ hagueren menjat / la calor era molt gran per lo sol qu'era molt calt. E Ja/ cob Xalabín hac posat lo cap sobre la falda de la senyora Merguis qu'il es/ plugaua / e Ali Baxa axí mateix jeya prop la sua senyora : e flauen axí en a/ quest dellit e parlament cascu ab la sua. Entant que a la germana del se/ nyor de Satalia lo cor no li ho poch soferir / si d'essa la sua humil cara de/ uers lo seu senyor Ali Baxa / e molt humilment si li dix : O gracios senyor meu e cell que jo ham mes que res que en aquest mon sia / placiât que tu quem dons .j. do / lo qual es la primera cosa q̄ yo taya demanada / del qual te prech que no men d'igues de no. E Ali Ba/ xa / qui viu axí graciosament perlar la donzella qu'il supplicaua tan gracio/ sament / de present se esmagina la don/ zella que volia. E si li respos : Donze/ lla mia / no ha res en aquest mon que yo no faça ne digne per amor de vos. E la donzella de present li dix : Senyor meu molt amat / jous dire ço que vull:

solament saber deuets que yo volria
 de vos molt saber vna cosa: lo meu se//
 nyor / ja sabets vos jo qui son ne com
 es itada nostra ventura ne com nos
 som atrobats ensemps: no ha res en
 aquest mon que yo no hage axoblidat
 p la vostra amor: per que / senyor meu /
 vos supplich que yo sapia lo vostro
 nom ne don sots ne en qual part nos
 amenats. **E** Ali Bara / qui ach ente//
 ses les paraules que la donzella li ach
 dites / sin feu .j. somris e si respos a
 la donzella: Per ma fe / donzella / vos
 hauets rahó de demanar ho. **E** axí A//
 li Bara sis gira deuers Jacob Xala//
 bin e si li dix: Senyor / bo sera deuy//
 mes que les senyores qui son ací sa//
 pien nos qui som / car yo conech que
 elles stan totes entre si matexes / per
 que es bo que ho sapien. **E** Jacob Xa//
 labin respos que hora era deuy mes
 que ho sabessen. **E** en aço sis leua Ali
 Bara de peus e si sacosta a la senyora
 Merguis e sis agenolla deuantella e si
 li dix: Senyora / aueus ací mon senyor
 Jacob Xalabin fill del senyor Amo//
 rat. Don / com la senyora Merguis en//
 tes que lo seu senyor era Jacob Xa//

m .lxx.

labín / de present fica los genolls en
terra deuant Jacob Xalabín e si li dix:
Adonchs / senyor / vos sots Jacob Xa//
labín fill del Amorat? Lauores ella li
volch besar los peus. E Jacob la pres
de continent per los braços e leualla
de peus e molt graciosament la abra//
sa e la dieça. E apries Jacob Xalabín
si parla e dix a la germana del senyor
de Satalia : Ma donzella / aueus ací
Ali Baxa fill de Ali Baxa. E com la
donzella hoy dir que aquell era Ali
Baxa fill de Ali Baxa tan gran baro e
cell qui regia lo Amorat/podets pens//
sar ja quin goig hac que pus altament
ella nos poguera maridar. E de con//
tinent virets aquí les dues donzelles
que si dabans eren alegres de dos se//
nyors aytals com elles hauien con//
quistats / que lauores ho foren molt
mes com elles saberen qui eren / e
elles mateixes deyhiren que en bon
punt eren nades com sēblants hom//
mes hauien conquerits e que beneyta
fo la ora que elles los viren e pus be//
neyta fo aquella font hon elles sabe//
ren lo lur nom com elles hauien com//
plit lo lur. E com la festa fou passada /

ells meteren los frens a lurs caualls
e plegaren lurs tapits e pugaren en
lurs caualls. E per lurs jornades fo//
ren a la ciutat de Bozsa e faeren per
guisa que entraren de nits a hora de
prim son e si sen anaren a casa de Ali
Bara / que solament aquella ora era
vengut de cort. E aquests comensa//
ren dentrar per la casa / e lo prom Ali
Bara / quiera muntat alt / senti lo bro//
git dels caualls e deualla deual e de
present conech son fill e si li dix: O fill
meu / tu sies lo ben vengut: e que es
de mon senyor Jacob Xalabin? Pare//
dix Ali Bara / veluos aci. E deconti//
nent lo prom acostas a ell e agenollas
als seus peus ab fort gran alegra / e
com lo viu Jacob Xalabin / li dix q be
fos ell atrobat. Apres lo prom dema//
na quines donzelles eren aquelles / e
Ali Bara li respos: Pare / aueus aci
la filla del senyor de Palacia e aueus
aci la germana del senyor de Satha//
lia / qui per nostra ventura lo meu se//
nyor Jacob Xalabin ha conquerida la
senyora Merguis filla del senyor de
Palacia / e jo / mon senyor / pera ven//
tura la germana del senyor de Sata//

m .lxxx.

lia. E si li ho compta tot largament.
Lo prom Ali Bara / qui hac hoit aço /
no viu dies ni ores que ho anas dir al
Amorat / per que de present aquella
hora ell se isque de casa sua e feu la via
del palau.

Com Jacob Xalabin torna en la
cort del seu pare ab Ali Bara e ab
les dues donzelles / ço es la filla
del senyor de la Palacia e ger/
mana del senyor de Satalia.

per ço com nostro Senyor
fa venir les coses a per//
feccio / aquests dos per
cõpte estigueren depuys
que partiren de Borssa
.xiiij. mesos e .viij. jorns
e dins aquest temps la muller del A//
morat dona Yssa Xalabina fou passa//
da de aquesta vida e lo metge Jubeu
si sen era anat en vna illa del Xiu / per
que en aquest cars que aquests dos
tornaren a Borssa noyeren neguns da//
quests dos / per ço com la .j. era mort

e lo Jubeu qui noy era / segons ha//
uets hoit dessus. Per q̄ com Ali Ba//
ra lo prom fou al palau si sen entra en
la cambra del Amorat qui ja era col//
gate quant fo deuant l'Amorat qui ja//
hia en lo seu lit si li dix: Senyor / per
Deu merce vos deman huda. Ali Ba//
ra / dix l'Amorat / fe e diguns ço que
vulles. Senyor / dix li Ali / aueus aci
mon senyor Jacob Xalabin ab mon fill
qui son venguts. E com / Jacob Xa//
labin / com se pot fer axo? e no lau//
ciest tu? Senyor / dix Ali Bara / vera//
ment no / que lauoies com vos mo di//
gues quel matas e queus portas lo
fetge / yo nou fu mas portius lo fetge
de vna serua / e en aquella ora Ja//
cob e mon fill sen fugiren : per que /
senyor / are son tornats e ab ells en//
semps han amenada la filla del senyor
de la Palacia e la germana del senyor
de Satalia. Per q̄ de present lo prom
Amorat qui hoit dir aço a Ali Bara
nou creya : sis leua de present de son
lit hon jahia e aquella ora per aquella
ell mateix si sen ana a casa de Ali Ba//
ra a peu. E fo cosa que james no ha//
uia feta / com james no era entrat en

n .j.

casa daquest : pero no era marauella
si hi anaua per vaura aytal fill al qual
se pensaue que fos mort. E quant l'Amorat
fo a casa de Ali Bara si viu Jacob Xa-
cob Xalabín son fill / e lo cor no li ho
poch soferir que los seus vlls no li
habundassen en lagrames / e molt ten-
rament plozant ell ab sos brassos este-
fos correch abraçar son fill Jacob Xa-
labín : e aquí poguerets veure parau-
les piadoses que lo pare deya al fill
les quals serien largues de recitar.
E apries com hagueren axí stat vna
gran pessa / lo prom Ali Bara dix al
Amorat : Senyor / entrats ací en a-
questa cambra / e com l'Amorat fo dins
la dita cambra si viu les dues donze-
lles molt delicades qui sehién sobre
coríns molt ríchs. E com l'Amorat
viu aquestes donzelles si sen meraue-
lla molt e si demana qui eren / en es-
pecial la senyora Merguís qui stava
primera o paria pus digna de honor
que l'altre. E de present Jacob Xala-
bín dix : Pare e senyor / aquesta es la fi-
lla del Senyor de la Palacia / la qual
senyor / yo per ma ventura e per voler
de Deu ella e yo nos som atrobats en

aytal manera. E si loy va tot recitar
axí com li era pres ab Ali Bara. E com
lo Amorat hac vist lo seu fill ab Ali
Bara e les dues donzelles / lo goig e
la consolació que hac pensar vos ho
podets / e ab alegria que hac si pres
comjat de tots e sen torna en son pa//
lau on ab molta d'alegria dona repos
a la nit. E bon matí auans del jorn /
l'Amorat axí com aquell qui no havia
gran voler de dormir ne havia pogut
dormir la nit de goig que havia / si ha//
via coreus e homes qui no trigas//
sen guanyr e si trames al senyor de la
Palacia e al senyor de Satalia que de//
continent vista la present deguessen
venir en la ciutat de Borssa / e los co//
reus de present partiren qui anaren
la .j. al senyor de la Palacia e l'altre
al senyor de Satalia / hi en breu de
temps ells foren lla on anauen / per
que com lo senyor de Satalia vagues
lo comendament del Amorat / de pre//
sent lo volch obehir axí com aquell
qui no volia fer ninguna cosa qui tor//
nas a anuig al Amorat / e aço per pa//
hor. E lo senyor de la Palacia p sem//
blantment obehi lo manament del A//

n .fi.

moiat / per que apochs de jorns tots
foren arribats en la ciutat de Bozlla /
hon com aquests dos no sabessen per
que los demanava ne que volia l'Emoiat / si ach feta fer crida per tota la
sua terra e per totes les ciutats fes-
tes a .viij. jorns e vaherets la ciutat
en gran festa hi en gran solac que tota
la gent feya per Jacob Xalabin fill de
lur senyor / per que com l'Emoiat viu
lo senyor de la Palacia e lo senyor de
Satalia qui eren venguts fils acom-
panya e los feu molt bell acolliment.
E puyx los dix : Si ja nous deya per
queus he fets venir nou sabriets. E
si guarda lo senyor de la Palacia e si
li dix : Sapiats vos tot primerament
que axi com es voler de Deus nostre
Senyor / vostra filla Merguis es ven-
guda aci ab mon fill Jacob Xalabin /
per que pus lur ventura es / jo vull
quem facam matrimoni. E axi mateix
ho dix al senyor de Satalia com la
germana era aqui e que volia que fos
muller de Ali Baxa. E apres hauer
dites l'Emoiat aquestes paraules fils
pres per las mans e si los mes en vna
cambia hon eren les donzelles molt

ricament arreades. E com aquests vi-
ren la hu la sua filla e l'altre sa ger-
mana / hagueren fort a senyalat plaer.
E de present lo senyor de la Palacia
ana deuers la sua filla abraçarla e a
besar / e per semblant se feu lo senyor
de Satalia la sua sor. Apres aquests
quí vaheren aquí les donzelles e les
paraules del Amorat quels hauia dí-
tes de fer lo matrimoni / de goig que
cascu ach no veyen dies ne hores q̃ la
festa fos feta / com cascun de aquests
se tenia per gran senyor e per molt be-
nauenturats que semblants homes
com eren Jacob Xalabín e Ali Baxa
haguessen per mullers aquelles don-
zelles. E lo senyor de Satalia no fo
en res de sa muller qui deua esser / ço
es la senyora Merguis / per ço com fe-
ya tan bon matrimoni de sa germana
quí en tant noble loch entraua com
Ali Baxa era qui era son marit. E per
semblant lo senyor de la Palacia se te-
nia molt per gloriejat com lo fill del A-
morat se era tant abaxat a pendra la
sua filla per muller / per la qual raó
virets aquí gran goig hi alegría de a-
quests dos. E com aquests hagueren

n .iii.

vistes les donzelles / sis agenollaren
 devant lo Amorat dient li : Senyor /
 nos te fem gracies com tan gran se//
 nyor que tu est te vols acostar a nos : e
 tamies te / senyor / que tu vulles que
 nostres filles e germanes se mesclen
 ab tu / oc nos e tot ço del nostro som es//
 claus e servents teus. Per la qual co//
 sa l'Amorat fou fer fort solemna fes//
 ta e noces de son fill e de Ali Bara ab
 les .ij. donzelles en gran solas e en
 grā festa. Aquests dos senyors stigue//
 ren en la ciutat de Borssa .xlv. jorns :
 e en aquest temps foren nouis los dits
 Jacob Kalabin e Ali Bara ab les di//
 tes donzelles. Apres lo senyor de la
 Palacia e lo senyor de Satalia pren//
 gueren comjat del Amorat e de Jacob
 Kalabin e de Ali Bara e de les donze//
 lles e cascu sen torna en la sua terra /
 e Jacob Kalabin ab la senyora Mer//
 guis stigueren segons marit deu estar
 ab sa muller e ab goig e ab con//
 solacio / e per semblantment
 Ali Bara ab la germa//
 na del senyor de
 Satalia.

De la noua qui vench al Amozat com lo cristia Burguar entraua en la sua terra.

Estant Jacob Xalabin en la ciutat de Bozsa ab la sua muller e Ali Baxa p semblant/no ana molt de temps que lo pare de Ali Baxa morí e l'Amorat q viu que lo prom Ali Baxa era mort e per ço com lo fill era tant discret e tan marauellos/volch de present que tingués en poder tot lo seu regna e tot ço que son pare tenia. E .j. jorn stant tots aquests en la ciutat de Bozsa en lurs solacos e lurs delits e deports segons que dells sa pertanyhia/si vingueren noues de la part de la Brecia que lo cristia Bugar era intrat ab gran gent dins la sua terra e que li comensaua a barrajar tota la sua terra/hon com lo Amorat hoynt aquestes noues de present feu cridar les sues osts e trames per tots los seus barons de la sua terra. E trames p son fill Beseyt Bey lo bastart que de present que vingues a ell. E de present aquest seu fill vench

n .ssij.

e per semblantment tots los barons
ab lurs gents e ab lurs armes en la
ciutat de Bozsa / e com tot hom fou en
Bozsa / l'Amorat si tench consell ab
sos fills abdosos e ab Ali Baxa e E/
nabechsu Bey e Seyn Bey / e aquests
dos eren grans comtes e barons qui
son en la terra de la Turquia. E si los
dix com Latzer era entrat en la sua te//
rra / per que volia q li aconsellassen ja
que faria. E tots a .j. veu consellaren
q vna veguada quey anassen per com//
bates ab Latzer. E axi com ho ague//
ran acordat axi ho faheren de fet / per
que de present l'Amorat parti de la
ciutat de Bozsa ab tot son poder e per
ses jornades vench en .j. loch qui es
en lo canal qui ha nom Lapsao e es
en lo passatge d la Turquia en la Gre//
cia. E ab tota la sua gent passa della
Ballipollquies .j. fortcastell. E apres
que fou passat ab tota la sua gent en
Grecia / si caualcaren tant per lurs
jornades fins que foren a .j. jornada
della hon era Latzer. E com Latzer
sabe que lo Amorat era allí ab tot son
poder / si li trames missatge fahentli
assaber ques apparellas de la batalla /

que ell vna vegada se volia combatre
ab ell. **E** com l'Amorat viu lo missat//
ger dix li: **V**eten e digues a ton senyor
que de present que se spaige que sisque
de la terra/sino que jo fare tal cosa dell
q̄ tots temps ne sera parlat. Lo mis//
satge sen torna a Latzer dient li les
paraules que lo Amorat li hauia di//
tes/hon com Latzer hac hoïdes les
paraules que lo Amorat li hauia tra//
meses a dir/si fou molt pus coratgos
de acostarfa ab ell. **E** l'Amorat atten//
das en vna bella plana e ab tota sa ost
stigue aquí e esguarda e hauia tota sa
gent e atroba que per compte entre
de peu e de cauall .c.xij. **M.** homes
combatents. **E** Latzer qui sabe quel
Amorat era en aquella plana comen//
sa de caualcar/e .j. dimecres a hora de
tercia que hauiem .xviij. de Setembra
l'any .**M.**ccc.lxxx.vij. Latzer ab tota
la sua gent sa acosta deuers la plana
on l'Amoratera. **A**quest Latzer hauia
molta de bona gent e ab si hauia molts
Judeschs e molts **O**ngresos e **A**la//
manys e molta de bona gent darmes e
podia esser ab qualsque .xxx. **M.** cōba//
tents entre homes d̄ peu e de cauall

o .j.

entre los quals havia bons .iiij. mil. canallers armats ells e lurs caualls/ e aqueſts ſe hauien mes al corde ferir primer per ço cō eren tant be armats e per ço com tots los Turchs porten fletxes : hon com Latzer hagues ordonades totes lurs batalles e homes e dada la dauantera en aqueſts qui eren ben armats / ſi li vench .j. canaller gran hom Engres qui era en ſemps ab aqueſts .iiij. mil. capita de .cc. lances / pregant lo que li donas la deuanteria. E Latzer la li atorga e apres Latzer ſi feu tres parts de ſes gents e de la vna part feu regidor e capita aqueſt Engres e da laltre feu capdellador vn ſeu gendra quey era e ab laltre part Latzer flech ſon cors. E hauen ordonades Latzer totes ſes gents ſegons ques pertanyhia en batalla / e axi com en totes parts haſpies / l'Emorat ho ſabe de preſent com Latzer havia fetes tres parts de totes ſes gents e com aquells .iiij. mil. homes armats ells e lurs caualls deuien ferir primer : e de preſent l'Emorat feu cap e regidor ſon fill Jacob Xalabin e en altre part ſon fill Beſeyt

Bey e en la terça part **Alí Baxa** e en
 la quarta **Enabechsu Bey** e en la .v.
Seyn Bey: e en la .iiij. fletch l'Amorat
 son cors ab molta gent de peu e de ca-
 uall. E apries si ach .vi. M. camells e
 tots aquells camells ell fou arrenegar
 a tres tires .j. deuant altre encadenat
 ab grosses cadenas / e apries fíls feu
 tots vimplir desquelles e de sembes /
 si que feyen la pus gran remor del
 mon / e fíls feu estar en la deuantera
 en guisa que com la gent volgues fe-
 rir que los caualls se espaoirdissen de
 la remor dels camells e ques destrías-
 sen. E apries com l'Amorat ach fet aço
 si flaua en fort gran ancia de la bata-
 lla e si li feya molt gran pavor / tant
 que lo cor no li ho poch soferir e si
 crida sos dos fíls e **Alí Baxa** e **Say**
Bey e **Wabechsu Bey** e quant tots .v.
 li foren denāt aquest si los dix: **Hueus**
 ho / jo vna vegada vull veure aquesta
 gent de **Latzer**. E tots .vj. si sen puga-
 ren en .j. puget quey hauria de pres e
 quant foren dalt si miraren a la lur
 guisa totes les osts d'**Latzer**. E quant
 l'Amorat ho hac vist / si gita .j. gran
 sospir. E aquests si li digueren: **du**

o .ij.

da / senyor / e que es aço e per que sof//
pirats? **E** l'Amorat respos : **C**ert a//
neus ho / totes coses faria que aquesta
batalla nos fes / hoc encare com mi
caves vna pochça de desonor. **E** de pre//
sent aquests resposeren : **O** senyor / e
que vol dir aço de vos? e are serets
coart? e no sabets vos / senyor / la vos//
tra espasa si es tots temps anada a//
nant? **E** **B**eseyt **B**eylo bastart si parla
mes que negun dient : **M**uda / senyor /
e aquest sera lo conort que vos darets
a vos mateix e a nos? **E** no sabets vos /
pare / quanta terra hauets conquista//
da ne aytal cosa ne aytal q̃ hauets fe//
ta? **E** l'Amorat si respos : **T**ota quan//
ta terra jo he conquistada may no ne
haudes sino les spatles e may jo no he
encontrat quim sia vengut al encon//
tre ne en camp / se perço ne jo gran an//
cia e faria si fer se podia en neguna
guisa que aquesta batalla nos fahes.
E com aquests hagueren axi hoit par//
lar l'Amorat / de present tots a vna ven//
digueren : **C**om? senyor : lexats fer a
nos / que ab **D**eu nos vencerem e ne//
xirem be. **E** lauores deuallaren del
puig e cascu sen ana lla hon ordonat

era e faheren refrescar totes les lurs
gents e lurs caualls e stauen appare//
llats que si Latzer o ses gentes feris//
sen que dells se poguessen deffensar.

Lõ se feu la bataylla dels Turchs
e dels Cristians e com mori l'A/
morat.

Latzer qui molt era de//
sijos que la sua gent fe//
ris en contra de aquella
del Amorat / enuers ora
d vespres lo caualler Lu//
desch comensa a brocar
ab tota la sua gent e de fferir en tots
los camells qui primers stauen / e pas
los caualls no rebugaren ans ferian
fortment si que los camells romperen
e faheren loch / aquests tots temps
ferint de sperons los caualls si que
entraren per mig de la ost del Amorat
tant que anaren fins a les tendes dels
alachas / so es daquells qui venien
les viandes. E quant aquests foren
fins a les tēdes / giraren llurs caualls
e penssaren se de tornar vers aquella

o .iij.

part don eren venguts e tota la ost dels
Turchs faheren loch en aquesta flota
de gent que viren q̄ axí eren entrats.
E axí com l'altre gent de Latzer de/
guera entrar per socouer a les spat/
les/penssaren sa com viren q̄ aquells
tomauen que fugíssen e no gosaren
entrar. E en aquelles saçons aquell
caualler Engres qui hauia jurat de
combatres ab l'Almorat cors per cors/
no ach cura de la sua gent/ans tot a/
uancat dels altres broca son cauall
deuers aquella part on penssaue que
l'Almorat era qui stava ab .j. panonet
ab vna gran flota de gent e aquest feu
la via daquell ab lo glaui o lança an/
goçat. El'Almorat qui viu venir aquest
caualler axí sols ab son glaui angos/
fat / si ho tench en escarn e dix a la
gent que entorn hi stauen que tot hom
li fahes loch per veura lo caualler q̄
faria/e lo caualler feu la via del Almo/
rat e l'Almorat qui viu que la sua via
feya/tirali vna fletxa e apres vna altra
e lo caualler prehaue li ho poch/feu
la sua via ab la lança angossada e do/
nali tal colp ab lo poder del cauall que
la dargua e vnes cuyaces quel Almo/

Lat tenia tot ho passa e li mes lo ferro
de la lança per lo costat bons. .iiij. dits
e gital molt malament nafrat en terra
com a mort / pero encare no morí de
tot. E la gent qui aquí eren qui viren
lur senyor que jáhia mort / de present
ach aquí gran brogit e en .j. colp ailet //
xaren lo caualler per la qual raço per
tota la ost ach gran remor e les osts
totes quis mesclaren. E per semblant
los primers colps que faeren / Latzer
morí qui sera mesclat en vna part de
la batalla contra Enabechsu Bey. E
quant lo genre de Latzer sabe que son
sogre era mort / no hac cura de ferir ne
de procehir en la batalla ans mana
q null hom nos mogues e de
present feuse punya de
tornar sen en la te //
rra per esser
senyor.

o .iiij.

Com Beseyt Bey lo bastart acaba de matar son pare e offegua son frare.

quant Beseyt Bey fill del Amorat bestart q lauors era pus prop de son pare era stat axí malament nafrat a mort / de present vench deuers aqlla part e les sues gents hagueren lo mes dins la sua tenda e fou fama que encare no era be mort. E aquest Beseyt Bey les patra de morir. Apres aço / fo lo sol post e aquest trames missatge a Jacob Xalabin. E Anabech su Bey e Ali Barra e Sayn Bey e tots vingueren veura l'Amorat qui era ja mort. E lauores en aquella hora aquest traydor de Beseyt Bey aucís Jacob Xalabin / perço que ell fos senyor e ab .j. mandill ell lo va scanyar aquella nit maiteixa de present e los altres barons no sgosaren res dir ne moures / ans de present lo obahiren per senyor. E en aço la nit ne vench e neguna de les parts no hac cura de leuar lo camp sino cascu de tornar sen en lur terra e

per effer senyor. E en aquesta mane/
ra/segons hoit hauets / morí l'Amo/
rat e Jacob Xalabín son fill ladefma/
del qual fo gran tala en aquella part.
E per ço vuy en día reig tota la terra
aquest Beseyt Bey axí com a senyor
quí es lo bastart. E lo maior hom
que ell hage ne sia en la Tur/
quia quí vuy reig per aquest
sí es aquest Ali Baxa / e
encare es víua la sua
muller germana
del senyor de
Satalia.

Esplegnada es la dita istoria
a Deus gracias.

P.J.

Registre:
A. a. b. c. d. e. f. g. h. i. l. m. n. o. p.
tots quaderns.

**¶ A honor z gloria de les lletres catalanes, fou
 acabada d'estampar la present «Historia de Jacob
 Kalabin fill del Amozat senyor de la Turquia», lo
 dissabte .xij. de Maig de M.DCCCC.vj., per Mes-
 tre Johan Oliva d'Ellanova y Beltru, per cura z
 a despeses de la Societat Catalana de Bibliofils
 a Barcelona domiciliada.**

p .ij.

